Єдина Країна
Единая Страна

Крила України

Друкований орган Міністерства оборони України

№ 45 (812)

9 – 13 листопада 2015 року

www.krula.com.ua

e-mail:krula_ukr@i.ua

Передплатний індекс – 22242

На варті неба України!

Останнє слово за випробувачами

5 стор.

Чи замерзнуть воїни у новій формі?!

6 стор.

Війна очима дитини

8-9 стор.

Україна і ОАЕ розширять співпрацю в авіабудуванні

4 стор.

Повітряні Сили ЗС України: східний вектор співпраці

В Об'єднаних Арабських Еміратах на 15-му Міжнародному авіаційному салоні "Dubai Air – 2015" побувала робоча група представників Збройних Сил України на чолі із командувачем Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенантом Сергієм Дроздовим.

Основною метою заходу було ознайомлення з тактико-технічними характеристиками новітнього озброєння та військової техніки, боєприпасами, які випускаються на підприємствах оборонної промисловості Об'єднаних Арабських Еміратів та знаходяться на озброєнні збройних сил країни, в тому числі з різноманітним високотехнологічним обладнанням, розробка якого на різних стадіях триває в ОАЕ та інших країнах. Були обговорені й питання щодо прискорення опрацювання еміратською стороною проекту Угоди між Міністерством оборони України та Генеральним штабом Збройних сил ОАЕ про військове співробітництво.

2 стор.

Гаряча лінія "Крила України" (0432) 59-60-48 65-22-048

Повітряні Сили ЗС України: східний вектор співпраці

Закінчення. Початок на 1 стор.

Під час перебування в Об'єднаних Арабських Еміратах українська делегація взяла участь в офіційній церемонії відкриття 15-го Міжнародного авіаційного салону "Dubai Air – 2015" та у Конференції для командувачів військово-повітряних сил на тему: "Залучення авіаційних підрозділів в умовах сучасних гібридних конфліктів". Також українці ознайомилися з новітніми зразками військової техніки, матеріально-технічними засобами з різноманітним високотехнологічним обладнанням, які демонструвалися на виставці, у тому числі з експозицією виставки "Роял Тур".

Участь у заході сприяла отриманню інформації про сучасні озброєння та військову техніку, застосування новітніх технологій комп'ютерного моделювання в системі бойової підготовки Збройних сил ОАЕ, стан та перспективи науково-дослідницької діяльності, а також дозволила скоригувати напрями подальшого розвитку військового співробітництва між збройними силами України та ОАЕ.

Проект RASP розширить можливості Повітряних Сил

У Вінниці, в Командуванні Повітряних Сил ЗС України розпочався триденний робочий візит групи експертів з питань реалізації Регіональної програми НАТО з безпеки повітряного простору, яку очолив представник Агенції НАТО з питань зв'язку та інформації пан Рене ван дер Хайден. Українську групу представників Командування Повітряних Сил Збройних Сил України очолив начальник штабу – перший заступник командувача Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-майор Артур Артеменко.

Основною метою зустрічі є проведення консультацій експертів України та НАТО у контексті здійснення техніко-експлуатаційного дослідження щодо можливостей реалізації Регіональної програми НАТО з безпеки повітряного простору (RASP).

У своєму вступному слові генерал-майор Артур Артеменко привітав іноземних гостей на подільській землі, а також висловив сподівання, що ця зустріч зміцнить двосторонні відносини та відкриє нові можливості.

– Реалізація проекту RASP розширить можливості Повітряних Сил ЗС України здійснювати обмін інформацією про повітряну обстановку в реальному часі, координацію дій сусідніх країн при перетині повітряними суднами кордонів для управління інцидентами з безпеки повітряного простору України. Ми також раді, що виступили ініціаторами цього проекту, а Ви його люб'язно підтримали, – зазначив генерал-майор Артур Артеменко.

Відповідно до програми перебування експертів НАТО у Командуванні Повітряних Сил Збройних Сил України планується проведення українською стороною брифінгів-презентацій згідно з тематикою заходу, консультаційна робота експертів на Командному центрі Повітряних Сил Збройних Сил України, а також проведення оглядової екскурсії по експозиції бойової техніки філії Національного військово-історичного музею України – музею Повітряних Сил.

Україна наполягає на розгортанні миротворчої місії ООН на Донбасі

Днями відбувся робочий візит начальника Головного управління військового співробітництва та миротворчих операцій Генерального штабу Збройних Сил України генерал-лейтенанта Леоніда Голопатюка до штаб-квартири ООН (Нью-Йорк, США) з метою експертного забезпечення участі української делегації у засіданнях Четвертого комітету (Спеціальні політичні питання та питання деколонізації) Генеральної Асамблеї ООН.

Виступаючи в ході засідання представник Збройних Сил України наголосив на необхідності продовження процесу реформування можливостей ООН для більш ефективного реагування на кризові виклики у сфері міжнародної безпеки.

Генерал-лейтенант Леонід Голопатюк підкреслив, що Україна, після її обрання непостійним членом Ради Безпеки ООН на період 2016-2017 років, розглядатиме питання консолідації зусиль ООН з підтримання миру як одне з ключових та пріоритетних напрямків діяльності. Він висловив повну підтримку висновкам та рекомендаціям викладених у доповіді Незалежної групи високого рівня операцій з підтримання миру і безпеки ООН.

У своїй промові генерал-лейтенант Леонід Голопатюк підкреслив вагомий внесок України у справу підтримання міжнародного миру і безпеки та подякував за отриману від керівництва ООН високу оцінку діяльності українських авіаційних підрозділів у Ліберії та Демократичній Республіці Конго, які розглядаються як ключовий фактор мирного врегулювання та відновлення стабільності й безпеки у цих країнах.

Крім того, український представник окремо зупинився на питанні триваючої зовнішньої агресії з боку Російської Федерації в Україні. Він підкреслив, що Україна, як один з основних та найбільших контрибуторів сил та засобів до міжнародних зусиль з підтримання миру і безпеки, має моральні підстави розраховувати на допомогу з боку ООН у такий складний період. Попри перемир'я, ситуація на сході України, як і раніше, дуже далека від мирної, та ескалація конфлікту може продовжитися у будь-який момент.

З огляду на зазначене, генерал-лейтенант Леонід Голопатюк наголосив на необхідності розгортання міжнародної миротворчої місії ООН на сході України, оскільки зазначене питання набуває життєво важливого значення на сучасному етапі.

Присутніх було поінформовано, що у березні цього року Уряд України офіційно звернувся до Ради Безпеки та Генерального секретаря ООН з проханням розгорнути міжнародну операцію з підтримання миру і безпеки під проводом ООН на сході України. На думку української сторони, направлення миротворців ООН в Україну могло б стати дуже ефективним інструментом реалізації Мінських угод.

Крім цього, генерал-лейтенант Леонід Голопатюк наголосив, що попри складну військово-політичну ситуацію у державі, Україна і надалі продовжуватиме виконання взятих на себе міжнародних зобов'язань у діяльності з підтримання міжнародного миру і безпеки. Залишаючись одним з основних контрибуторів військових вертольотів в ООН, Україна готова розглянути питання щодо використання залучених сил і засобів 56-го окремого вертолітного загону Місії ООН у Ліберії та Операції ООН у Кот-д'Івуарі для участі в інших місіях ООН у разі завершення діяльності зазначених місій у цих країнах.

Загалом, цей робочий візит підтвердив високий авторитет нашої держави у галузі миротворчої та миробудівної політики ООН, а також засвідчив суттєвий внесок Збройних Сил України у налагоджені світової безпеки у «гарячих точках» планети.

Останній політ Єгора Большакова

Як повідомили в Міноборони 11 листопада, під час виконання планового навчального польоту розбився літак Повітряних Сил ЗС України Су-25.

Трагедія сталася за 40 кілометрів на північ від Запоріжжя поруч із селом Тернівка. Пілот 1992 року народження загинув, місцеве населення не постраждало. Військовий літак Су-25 Повітряних Сил ЗС України, який зазнав катастрофи, здійснював навчальний політ на наднизькій висоті.

– Сьогодні о 9.15 сталася авіакатастрофа, – повідомив на своїй сторінці у соцмережі Фейсбук головний військовий прокурор Анатолій Матіос. – За попередньою інформацією, за версією слідчої групи військових прокурорів і інспекцій з розслідування авіакатастроф Міноборони України, які почали роботу на місці трагедії, здійснюючи тренувальний політ на наднизькій висоті, літак допустив зіткнення з високовольтною лінією електропередач. Внаслідок цього впав в районі с. Тернівка Вільнянського району Запорізької області поблизу 255-го кілометра автомобільної дороги Харків-Сімферополь. Літак не був укомплектований боєкомплектом.

Як заявив офіцер прес-служби Генерального штабу Збройних Сил України Олексій Мазепа, літак Су-25 Повітряних Сил ЗС України був справний, пілот мав достатній професійний рівень. Одразу після інциденту поліція перекрила ділянку траси Харків-Сімферополь. За словами очевидців, уламки штурмовика розкидані на великій території, в тому числі і на самій трасі.

Командування, військова рада та весь особовий склад Повітряних Сил Збройних Сил України з глибоким сумом та скорботою сприйняли звістку про те, що 11 листопада 2015 року при виконанні польотного завдання трагічно загинув старший лейтенант Большаков Єгор Ігорович.

Єгор Ігорович до останньої секунди свого життя робив все можливе для того, щоб літак не впав на населений пункт і не постраждали мирні мешканці. Небо забрало життя молодого офіцера, який присвятив себе героїчній професії військового льотчика. В пам'яті товаришів по службі він назавжди залишиться авторитетним і порядним офіцером, добрим другом та душевним товаришем.

Висловлюємо батькам, рідним та близьким щирі співчуття з приводу непоправної втрати.

Світла пам'ять про Єгора Ігоровича навічно залишиться в наших серцях. Нехай земля буде йому пухом.

З повагою та скорботою Командування, військова рада Повітряних Сил Збройних Сил України

Петро Порошенко: “Ми не допустимо, щоб ворог зміг застати нас зненацька”

Президент Петро Порошенко повідомив, що попри перемир’я, ситуація на сході України нині має стійку тенденцію до загострення. Про це Глава держави заявив, відкриваючи засідання Ради національної безпеки і оборони.

– Вчора і сьогодні вночі з’явилося бойове зіткнення, де частини і підрозділи Збройних Сил України продемонстрували добрий бойовий вишкіл, миттєве і ефективне реагування на атаки диверсійно-розвідувальних груп, на атаки груп бойовиків, – сказав Президент. – Ці спроби зірвати Мінські домовленості – не просто провокуючи українських військових диверсійними діями, не просто обстрілами наших територій зі зброї, яка мала давно бути відведена, не просто не допуском Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ як в місця спостереження, так і в місця відведення бойової техніки, не допуск до не контрольованої України ділянки українсько-російського кордону, свідчить про те, що ризики і загрози національній безпеці, суверенітету, територіальній цілісності і незалежності України залишаються надзвичайно високими.

Президент також повідомив, що військовослужбовці, які несуть службу на сході, мають наказ давати відсіч ворогу у разі загрози їх життю.

– Українські військові мають твердий наказ в умовах, коли створюється небезпека їх життю, в умовах, коли вони є об’єктом нападу, в умовах крайньої необхідності відкривати вогонь на ураження. Ми не допустимо, щоб ворог зміг застати нас зненацька, – констатував Глава держави.

Водночас Петро Порошенко наголосив, що це є лише оборонними діями, незважаючи на провокації проросійських бойовиків, які до них спонукають, Україна неухильно виконує домовленості задля встановлення миру.

Глава держави також зазначив, що Україна проводить консультації з країнами Європейського Союзу і трансатлантичними партнерами щодо продовження санкцій проти країни-агресора.

“Ми повинні захистити Україну не тільки на землі та у небі, але й на морі”

У Києві за участі Секретаря РНБО Олександра Турчинова відбувся урочистий спуск на воду нового броньованого артилерійського катеру класу “Гюрза-М”.

За словами Олександра Турчинова, Україна протистоїть жорстокому та сильному агресору, і, на превеликий жаль, сьогодні не можна сказати, що мирний процес перейшов незворотну лінію.

“Російські окупаційні війська все роблять для того, щоб зірвати мирний план урегулювання ситуації на сході нашої країни і можуть у будь-який момент відновити активні бойові дії”, – сказав він, додавши, що саме тому посилення військового потенціалу наших ЗС України залишається одним із наших головних пріоритетів.

Секретар РНБО наголосив, що Збройні Сили України протягом останнього часу значно збільшили свій бронетанковий потенціал за рахунок нових танків, бронетранспортерів та іншої бронетехніки.

“У свою чергу, Повітряні Сили отримали модернізовані літаки”, – зазначив він, додавши, що, незважаючи на дуже складну економічну ситуацію, вперше ВМС отримують два броньовані артилерійські катери, які за своїми характеристиками відповідають найкращим стандартам морських суден цього класу.

“Один із цих бойових катерів ми сьогодні спускаємо на воду. В ньому надійна броня і потужна зброя поєднуються із маневреністю і швидкістю”, – сказав він.

Олександр Турчинов також пояснив, що основним завданням для катерів цього класу є захист морських кордонів нашої країни: “Ми повинні захистити Україну не тільки на землі та у небі, але й на морі”.

“Хочу відмітити, що за планом переозброєння, початок поставок катерів такого класу повинен був відбутись ще 10 років тому. Але ті, хто свідомо розвалили наш сектор безпеки та оборони, заморозили і цей важливий для обороноздатності України проект”, – сказав він, наголосивши, що зараз відновлено будівництво цих військових кораблів, які значно посилять берегову оборону країни на десантно небезпечних напрямках.

“Це є дуже серйозним кроком на шляху відновлення бойового потенціалу Військово-Морських Сил України”, – резюмував Секретар РНБО.

Оборонний бюджет на 2016 рік сягне 5% ВВП

11 листопада, під час засідання РНБО було розглянуто бюджет сектору безпеки і оборони на 2016 рік. За результатами обговорення було рекомендовано КМУ забезпечити рівень видатків на сектор безпеки і оборони відповідно до Стратегії національної безпеки України та Воєнної доктрини в обсязі 5% від ВВП. З них не менше 3% видатків передбачено на оборонний сектор.

Фінансування, передбачене із загального фонду Державного бюджету, становитиме не менше 100 мільярдів гривень, окрім того, планується додаткове фінансування зі спецфондів та залучення ресурсів під державні гарантії.

На засіданні також були визначені пріоритетні стратегічні військові програми щодо розробки та виготовлення сучасного озброєння та військової техніки для включення їх до Державного оборонного замовлення на 2016 рік. В ході обговорення цього питання учасники наголосили, що Державне оборонне замовлення на 2016 рік буде затверджене без зволікань одразу після прийняття парламентом Закону “Про Державний бюджет України на 2016 рік”.

Окрім того, в таємному режимі було розглянуте питання про невідкладні заходи з удосконалення системи протиповітряної оборони України та розбудови аерокосмічної розвідки.

З НАГОДИ 85-РІЧЧЯ

Закладений камінь – в основу пам’ятника

З нагоди святкування 85-річчя Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба відбулося урочисте відкриття закладеного каменю в основу пам’ятника, який буде присвячений випускникам університету – учасникам бойових дій.

На заході були присутні представники Командування Повітряних Сил, навчального закладу,

особовий склад університету та гості свята.

Право відкрити закладений камінь було надано першокурснику факультету ППО СВ молодшому сержанту військової служби за контрактом Олександру Воробйову, який брав участь в обороні Донецького аеропорту.

– Сьогодні ми урочисто відкрили камінь, який закладений в основу пам’ятника, присвяченого випускникам університету, які брали участь в бойових діях. Окрім цього, у нас відбулося відкриття виставкової зали у приміщенні музею університету, що також присвячена випускникам-учасникам АТО, – розповів начальник Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба військовий льотчик І класу генерал-майор Андрій Алімпієв.

Представник церкви освятив місце майбутнього пам’ятника, а усі присутні вшанували загиблих військовослужбовців хвилиною мовчання.

Також, в рамках святкування 85-ї річниці навчального закладу військовослужбовців Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба було нагороджено відомчими відзнаками та подарунками.

Захід пройшов в Харківському театрі опери та балету імені Лисенка. Нагородження проводив заступник Міністра оборони України – керівник апарату генерал-лейтенант Олександр Дублян.

Відтак, почесним нагрудним знаком “Слава і честь” та наручним годинником був нагороджений начальник Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба генерал-майор Андрій Алімпієв, нагрудним знаком “За військову доблесть” та почесним нагрудним знаком “За досягнення у військовій службі” ІІ ступеня – заступник начальника університету з льотної підготовки Валентин Листопад, відзнакою Міністерства оборони “Вогнепальна зброя” – командир 203-ї навчально-авіаційної бригади полковник Геннадій Дубовик та низка інших військовослужбовців.

По завершенню офіційної частини для усіх присутніх глядачів було проведено концертну програму за участю оркестру, курсантського складу університету, а також співочих та танцювальних ансамблів міста і області.

Дмитро Чалий.
м.Харків.
Фото автора.

Україна і ОАЕ розширять співпрацю в авіабудуванні

Україна і ОАЕ планують розвивати співпрацю в авіапромі. Так, у рамках участі в роботі 14-ї міжнародної виставки Dubai-2015, що проходила з 8 по 12 листопада ОАЕ, сторони домовилися продовжити обговорення потенціалу партнерства вже найближчим часом у Києві на рівні урядів країн. Про це повідомив заступник голови Міністерства економічного розвитку і торгівлі України Руслан Корж.

"Після обіду була зустріч з високопоставленим членом уряду ОАЕ на тему спільних проектів. Підсумки: потенційні проекти направляємо протягом місяця, потім приймаємо делегацію в Україні і виходимо на конкретний результат", – написав він у понеділок на своїй сторінці в Facebook.

"Цитата від нашого візаві: "у вас феноменальні інженери, вони можуть створити в буквальному розумінні все, що завгодно. Але ви не вмієте організувати те, що могло б принести результат", – пише заступник міністра, додавши: "Вам було б соромно від цих слів? Мені – так. Тому виправлятимемо".

Як повідомив Р. Корж, у рамках участі в роботі авіавиставки разом з еміратськими партнерами він також відвідав сервісний центр ПАТ "МоторСіч" у Шарджі, і "ще одну міжнародну компанію, яка працевлаштувала понад 200 українських інженерів, техніків і льотчиків".

"Емірати створили сприятливий бізнес-клімат. Можна багато чого повчитися", – резюмував він.

Dubai Air Show, що проводиться раз на два роки з 1989г р. за підтримки уряду та Збройних сил ОАЕ, є найбільш масштабним у Близькосхідному регіоні та найбільш динамічним у розвитку міжнародним авіакосмічним салоном у світі. Серед профілів виставки: цивільна й військова авіація, електронні системи контролю і управління рухом, космічні технології і супутниковий зв'язок, оборонні системи. У роботі виставки беруть участь понад 1100 учасників з 60 країн світу.

Україна в особі провідного розробника і виробника авіатехніки ДП "Антонов" (Київ) показала на Dubai Air Show-2015 натурний зразок нового транспортного Ан-178 вантажопідйомністю до 18 тонн. Потенційним замовникам і партнерам українського авіапрому також представили проекти створюваного в Україні за замовленням Саудівської Аравії легкого багатоцільового Ан-132 вантажопідйомністю 9,2 тонн і сімейство регіональних реактивних літаків нового покоління Ан-148/158 різних модифікацій. Серед них: пасажирська версія на 65-99 пасажирів, VIP – версія підвищеного комфорту Ан-148-100ЕА дальністю польоту 7 тис. км, Ан-148-100 з медичними модулями для надання медичної допомоги потерпілим. Також замовникам-відвідувачам презентували перспективний авіаційний комплекс морського патрулювання Ан-148-300МП.

"Гайдамака" - вітчизняний безпілотник-камікадзе

В українській армії може з'явитися безпілотник-смертник, здатний знищувати військові цілі.

Саме такий літальний апарат створили в 2014 році фахівці науково-виробничого центру безпілотної авіації "Віраж" при Національному авіаційному університеті. Апарат отримав назву "Гайдамака" М-49. Його максимальна злітна вага складає всього 4 кг, довжина – менше півметра, а розмах крил – 0,82 м.

На "Гайдамаку" можна поставити апаратуру стеження і використовувати його як розвідник, але можна начинити і двома кілограмами вибухівки. Тоді літачок перетворюється на високоточну зброю, яку можуть використовувати бійці диверсійно-розвідувальних груп.

Тепер справа – за державою, яка зобов'язана поставити нову розробку на потік і замість закупівель дорогих іноземних дронів звернути увагу на аналогічні вітчизняні моделі.

"Укроборонпром" залучить молодь Харкова до розвитку обороноздатності України

ДК «Укроборонпром» підписав меморандуми про партнерство та співпрацю з п'ятьма головними вишами Харкова. Їх студенти відтепер зможуть брати безпосередню участь у розвитку обороноздатності України. Про це домовились представники ДК «Укроборонпром», Міністерства освіти і науки з керівництвом університетів.

Так, до ініціативи Концерну долучилися НТУ «ХПІ», ХНУ ім. В.Н. Каразіна, ХАУ ім. М.Є. Жуковського, ХНУ радіоелектроніки та ХУПС ім. І.Кожедуба.

«Від харківських наукових інститутів та університетів оборонна промисловість чекає не тільки наукових розробок, а й кваліфікованих фахівців, які зможуть втілити ці розробки в життя», – заявив заступник генерального директора з виробництва та авіабудування «Укроборонпрому» Юрій Пащенко.

Концерн та вищі навчальні заклади співпрацюватимуть надалі у питаннях підготовки кадрів для підприємств оборонної галузі країни. Керівництво «Укроборонпрому» також влаштує зустрічі зі студентами університетів, ознайомить їх зі станом та перспективами розвитку ОПК. Студенти зможуть стажуватись, відбувати навчальні практики та втілювати власні ідеї, а фахівці заводів, у свою чергу, залучатимуться до визначення тематики курсових і дипломних робіт студентів. Випускники університету матимуть переваги при працевлаштуванні на підприємствах Концерну.

«Концерн продовжує вибудовувати свою діяльність за прикладом Заходу. Лише молоді та амбітні фахівці здатні вивести ОПК України на новий рівень. Саме тому наше завдання – вже зараз повернути престиж працевлаштування в оборонній промисловості держави», – прокоментував нові домовленості «Укроборонпрому» заступник генерального директора з розвитку Артур Херувімов.

Нагадаємо, "Укроборонпром» налагодив співпрацю з провідними вищими навчальними закладами України. Зокрема, спільні дії Концерну та НТУУ «Київський політехнічний інститут» вилились у створення новітнього БПЛА для потреб Збройних Сил.

Пакистан може купити 300 одиниць БМ "Оплот"

Сьогодні танк «Оплот» перебуває на випробуваннях в Пакистані, де тестується на точність і якість стрільби та працездатність в умовах пустелі при максимально можливому підвищенні температури (до речі, що стосується коливань температури – тут цей танк відважний і здатний працювати при будь-якому можливому в межах нашої планети тепловому режимі). І показує відмінні результати у своїй конкуренції з китайським «колегою».

"Внаслідок цього шанси БМ "Оплот" збільшуються, і ми сподіваємося на укладення контракту з пакистанськими Збройними силами вже найближчим часом. А це 300 танків, які забезпечать завод роботою навіть на перспективу", – повідомляє офіційний сайт заводу ім. Малишева.

Одночасно йде робота з укладення контракту з Ефіопією, яка зацікавилася продукцією заводу.

Рівняни продовжують забезпечувати "богів війни"

Рівненські фахівці Центральної артилерійської бази озброєння не припиняють ремонтні роботи з відновлення як гранатометів, так і артилерійських систем для військових частин і підрозділів Збройних Сил України.

Останньою партією нашим воїнам було відправлено 50 автоматичних станкових гранатометів АГС-17, а також десять 152-міліметровими гаубиць Д-20. Крім того, військові ремонтники продовжують ударними темпами роботи щодо відновлення славнозвісних 100-мм протитанкових гармат МТ-12 «Рапіра», адже російська військова загроза на сході України не зникає.

Нинішній 2015-й рік у світовому масштабі визначений як Міжнародний рік світла і світлових технологій. Вочевидь, саме через глобальні проблеми із енергозабезпеченням та пов'язаними із цим супутніми проблемами технологічного та господарського характеру й з'явилася така ініціатива Організації Об'єднаних Націй. Чи то у Командуванні Повітряних Сил заздалегідь знали про таку глобальну ініціативу ООН, чи то насправді "припекло", але саме у 2015-му тут системно почали займатися проблемами освітлення. Звичайно, у даному випадку не йдеться про світло у робочих кабінетах чи службових приміщеннях. Передусім мова – про правильне освітлення аеродромів, що є складовою безпеки польотів та одним із ключових факторів здійснення безпечної посадки і зльоту літака у нічний час та вдень у складних метеорологічних умовах.

Останнє слово за випробувачами.

Фахівці Командування Повітряних Сил впритул наблизилися до створення вітчизняного аеродромного світлосигнального обладнання

Про реалії...

Справи із освітленням аеродромної інфраструктури у Повітряних Силах і справді кепські. Більшість цих систем вже давно "відсвяткували" півстолітні ювілеї. Запчастин до них в Україні катма, та й з виділенням коштів для їх підтримання у належному технічному стані в умовах майже двадцятип'ятирічного обмеженого фінансування потреб оборони країни якось не складалось. Тому можна лише уявляти те, яким головним болем для командирів авіаційних частин та комендатур, а також їм підлеглих зв'язківців оберталась система освітлення летовища.

На різних аеродромах, як розповідає провідний спеціаліст служби радіотехнічного забезпечення польотів військ зв'язку та інформаційних систем штабу Командування Повітряних Сил Володимир Манаєнков, проблему, наприклад, із лампами розжарювання вирішували так само по-різному. Завдяки місцевим кулібіним пристосовували навіть лампи від звичайних побутових холодильників, які, до речі, якнайкраще підходили за параметрами (щоправда, після низки конструктивних доопрацювань). Головним у цьому нелегкому творчому науково-технічному процесі було дотримання певних стандартів, визначених усілякими ГОСТами, вимогами та ТТХ заводу-виробника. Адже, з одного боку, "модернізований" світильник мав забезпечувати позначення руліжної доріжки та, з іншого, виключати випадки засліплення льотчика. Тобто, будьяка схожа за розміром лампа із магазину просто не підходила.

Але проблема криється не лише в лампах. Освітлення аеродрому – це складна система, що складається із джерел світла, оптичних елементів, розсіювачів, світлофільтрів, трансформаторів, розгалуженої мережі кабелів, основних та дублюючих джерел живлення. Вони відпрацювали встановлені терміни експлуатації вже по кілька разів, а більш-менш достатній рівень справності підтримувався хіба що за рахунок ентузіазму обслуговуючого персоналу. У Командуванні Повітряних Сил, звичайно, не надто раділи необхідності застосовувати кустарні "технології" на аеродромах, та змінити щось на краще в інший доступний спосіб не могли.

У пошуках шляхів вирішення...

Усвідомлення неминучості наближення часу, коли на летовищах масово розпочнеться занурення у пітьму, вимагало вже не просто рішень, а й ефективних дій. Звичайно, найперший, найпростіший та найбільш вартісний варіант – повна заміна системи світло-сигнального обладнання. Вартість такого комплекту від провідного європейського виробника складає близько 400 тис. доларів США. Та навіть в умовах російської агресії проти України, коли грошей на армію начебто не шкодують, отримання такого фінансування, враховуючи кількість військових аеродромів, виглядає казкою. Налагодження виробництва таких систем в Україні також дорого, а зважаючи на подальшу перспективу реалізації подібної продукції, ще й не доцільно із комерційної точки зору. Конкуренція на цьому ринку надто висока.

Таким, можливо, стане аеродромно-посадковий прожектор.

Відтак, у службі радіотехнічного забезпечення польотів військ зв'язку та ІС штабу Командування Повітряних Сил, якою керує полковник Василь Славіхін, вирішили передусім витратитись на ті елементи світлосигнального обладнання, заміна яких дозволить забезпечити "нічне життя" аеродромів хоча б на десяток років. Але при цьому і кошти заощадити, і виконавця замовлення обрати, як кажуть, з ім'ям, історією та власними виробничими потужностями.

Влітку фахівці служби провели моніторинг вітчизняних підприємств-виробників світлосигнального обладнання, в результаті якого у Командуванні зупинилися на тернопільському ТОВ "ОСП Корпорація Ватра". Підприємство на ринку світлотехнічного обладнання – вже понад півстоліття. Пройшло відповідну державну та міжнародну процедуру стандартизації. Випускає широку номенклатуру світлотехнічного обладнання різного застосування. До речі, саме "ВАТРА" свого часу створювала освітлювальні системи для 22-х Олімпійських ігор, Палацу культури «Україна», Національної опери України, сесійної зали Верховної Ради і навіть об'єктів космодрому «Байконур».

Рівень світловіддачі аеродромно-посадкового прожектора від ТОВ "ОСП Корпорація ВАТРА" (праворуч) в рази перевищує застарілі радянські зразки (ліворуч).

Перші кроки...

Вже у вересні відбулася робоча зустріч із керівництвом підприємства, в рамках якої військові пояснювали те, що їм треба, а "ватрівці" демонстрували свої можливості. Розуміючи обставини, тернополяни зробили все швидко. Менше ніж за місяць на аеродромі Старокостянтинів були проведені поки що наземні випробування представлених зразків вогнів колового огляду злітно-посадкової смуги білого кольору, вогнів колового огляду руліжних доріжок синього кольору, прожекторних вогнів дозволу посадки зеленого кольору та аеродромно-посадкового прожектора. Результати, як розповідає провідний спеціаліст Володимир Манаєнков, навіть перевершили сподівання та засвідчили перспективність поступової інтеграції світлотехнічних приладів ТОВ "ОСП Корпорація ВАТРА" у систему світлотехнічного обладнання військових аеродромів.

Відтак, військові уклали із "ватрівцями" договір про наміри та замовили низку найменувань світлотехнічного обладнання для проведення його льотних випробувань, що вже призначені на грудень цього року. Аби вони відбувалися із дотриманням усіх наукових й технічних тонкощів, до тестів залучили фахівців Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України, що у Чернігові, які нині відпрацьовують програму та методику проведення льотних випробувань. До грудня заводчани пообіцяли виготовити та встановити десяток вогнів злітно-посадкової смуги та по чотири одиниці вогнів наближення, дозволу посадки та злітного горизонту.

Вогонь прожекторного типу від ТОВ "ОСП Корпорація ВАТРА". Заводчани гарантують до 20 тисяч годин стабільного освітлення.

Про гроші, ефективність та залежність...

За оцінками фахівців служби радіотехнічного забезпечення польотів військ зв'язку та ІС вартість одного комплекту аеродромного світлотехнічного обладнання від "ОСП Корпорація ВАТРА" обійдеться військовим у кілька десятків разів дешевше за іноземний аналог. До прикладу, вартість лише капітального відновлення аеродромно-маячної станції АПМ-90М, яка, до речі, розробки ще 50-х років минулого століття і нині перебуває на озброєнні, вимірюється шестизначними сумами у гривнях. Приблизна ж вартість представленого до випробувань аналога від "ВАРТИ" майже у десятеро менша, а його енергоефективність, як і решти світлового обладнання, де реалізовані здебільшого світлодіодні й інші найсучасніші технології, сягає щонайменше чотирьох разів. Тобто, суми у платіжках за електроносії у підсумку також поменшають. На користь нового обладнання – і заявлені норми гарантованого часу роботи ламп. Якщо ресурс старих зразків ламп у середньому не перевищує 500 годин, то "вартівці" на окремі типи ламп гарантують аж до 20 тисяч годин стабільного освітлення. А це говорить про те, що після їхнього встановлення протягом найближчого десятка років про заміну взагалі можна не згадувати.

Ще один величезний плюс – позбавлення залежності від постачання запасних частин із Росії. Там вже давно припинене виробництво складових світлотехнічного обладнання такого ж типу, однак є на складах певні запаси, які успішно реалізовувалися в тому числі й в Україні. Та найголовніше, як переконують у службі РТЗ польотів, це те, що ціною зусиль фахівців Командування Повітряних Сил, із мінімальними фінансовими витратами ми можемо створити систему сучасного аеродромного світлотехнічного обладнання вітчизняного виробництва, яка повністю відповідатиме як українським, так і міжнародним вимогам.

Вогонь колового огляду злітно-посадкової смуги старого типу (ліворуч) та аналог від ТОВ "ОСП Корпорація ВАТРА" (праворуч).

Останнє слово залишається за випробувачами. Якщо у грудні українському комплекту від "ВАРТИ" дадуть зелене світло, вже за рік-два командири авіачастин матимуть змогу власноруч закупляти елементи світлосигнального обладнання для аеродромів та проводити модернізацію існуючої системи.

Сергій Клименко.
"Крила України".

Чи замерзнуть воїни у новій формі?!

Відкритість війська для суспільства в нинішніх умовах є життєво необхідною як для самих армійців, так і для усіх платників податків, за рахунок яких вони утримуються. Адже публічний доступ до інформації унеможливлює або ж зводить до мінімуму ганебні випадки порушень у забезпеченні Збройних Сил. Українське суспільство – меценати, волонтери та прості люди чимало зробили для захисників України, тож мають право знати, як нині забезпечуються воїни. Цьому сприяють численні інформаційні програми на телебаченні та в інших ЗМІ, а також і відеозвернення деяких бійців у соціальних мережах. І багато з цих меседжів носить вкрай негативний характер. Мовляв, усе купуємо за свої гроші чи ж "якби не волонтери…".

Так, справді, волонтерський рух з початком бойових дій на сході став дієвим фактором підтримки суспільства, який допоміг українським воїнам зігрітися і фізично, і морально. Але йдеться про час теперішній.

У Міністерства оборони було достатньо часу, аби налагодити забезпечення одностроями усього війська, передусім тих підрозділів, що беруть участь в АТО. Визначили зразки, фірми, підприємства, які займатимуться виробництвом, і таке інше. Тож на порозі зимового сезону спробуємо дізнатися в управлінні логістики Командування Повітряних Сил ЗС України про стан справ із забезпечення комплектами зимового одягу (і не тільки) військовослужбовців виду. І почнемо – з головного питання, на яке нам одразу дає відповідь компетентна особа.

– На теперішній час усі 100 відсотків особового складу Повітряних Сил, які беруть участь в проведенні антитерористичної операції, повністю забезпечені комплектами зимової форми одягу, – повідомляє ТВО начальника речової служби логістики Командування ПС ЗС України майор Сергій Булавко. – Крім того, стовідсоткова забезпеченість є й у тих підрозділах та частинах, які несуть бойове чергування в системі протиповітряної оборони держави та у визначених позиційних районах. Стосовно військових частин нашого виду, які знаходяться у пунктах постійної дислокації, то на початок листопада маємо забезпечення особового складу зимовою формою на 68 %.

Офіцер повідомив, що відбуваються постійні ротації особового складу, і в зону АТО ніхто без форми не їде. Він висловив сподівання, що вже до кінця поточного року новими зразками зимового одягу забезпечать весь особовий склад. Але усе залежить від потужностей підприємств-виробників. А ті, у свою чергу, запевняють, що здатні забезпечити наших воїнів новими якісними одностроями, які нічим не поступатимуться західним зразкам.

– Шапка-феска, куртка польова утеплена і штани до неї, костюм, черевики бойові (з високими берцями типу "А", так звані "Талани"), білизна натільна і білизна тепла – це перелік того, що нині видаємо як на передову, так і строковикам, – розповідає Сергій Булавко. – Адже сьогодні наявними предметами речового майна забезпечуються частини, які приймають молоде поповнення призову "Осінь-2015". Крім того, переодягають й військовослужбовців призову "Весна-2015", у яких закінчилися терміни носіння черевиків з високими берцями та польових костюмів нового зразка. Плюс мобілізовані військовослужбовці. Їм замінюються черевики, костюми та інші речі. До речі, мобілізовані сьогодні на сто відсотків забезпечені речовим майном.

Майор Булавко пояснив, що за чинними нормами, військовослужбовці згаданих категорій отримують по два комплекти польового обмундирування та взуття на рік, кожен розрахований на шість місяців експлуатації. А що стосується мобілізованих, то після демобілізації вони здають один комплект форми на зберігання до частини, а в іншому, відповідно до сезону, спокійно йдуть додому. Це вже їхня власність, можна ходити на полювання, риболовлю чи в ліс по гриби. От коли настане необхідність наступної мобілізації, військовослужбовець отримає новий комплект на півроку експлуатації відповідно.

Повертаючись до тих військовослужбовців, які несуть службу в зоні АТО, Сергій Васильович повідомив, що на нинішній день усі вони забезпечені засобами індивідуального бронезахисту. Це бронежилет 4-го класу типу "Корсар" та кевларовий шолом "Сфера". Також варто додати, що "атошники" забезпечуються теплими рукавицями, шкарпетками, гумовими чоботами, спальними мішками та кариматами.

Коментуючи заяви деяких військовослужбовців, що, мовляв, зимова куртка та штани не є достатньо теплими для зимового періоду служби, майор Булавко говорить наступне.

– Взагалі зимова утеплена куртка і штани складаються з двох частин: верхня частина і демісезонна. Цей одяг дозволяє ефективно виконувати завдання в температурних діапазонах, притаманних нашій державі. Проводились відповідні дослідження, відомством розроблено певні технічні умови і так далі. Крім того, як уже говорилось, є тепла натільна білизна, яка теж доволі якісна та ефективна. Тому жалітися, що в новому зимовому комплекті буде холодно, коли в Україну прийдуть морози, – не варто.

Однак ще є одна проблема – це малий вибір розмірів. Багато з військовослужбовців так довго мріяли про новеньку форму, що не в силах більше чекати, коли прийде потрібний розмір, і носять явно завеликі "бушлати" та "берці" для своїх антропометричних даних. Ця проблема, в принципі, – не проблема, як запевняє офіцер.

– Форму можна поміняти, коли прийде потрібний розмір. Начальники складів нікому не повинні відмовляти. Річ у тім, що виробникам поставлено досить стислі терміни для виготовлення форми та амуниції. А шити різні розміри одночасно не дозволяють технологічні можливості та виробничі потужності підприємств. Тож при надходженні різних розмірів усі отримають бажаний.

Звертаємо увагу наших читачів, що інформація, викладена у матеріалі, стосується забезпечення лише особового складу Повітряних Сил ЗС України. Можливо, у Сухопутних військах, де кількість військовослужбовців у рази більша, ситуація дещо відрізняється. Крім того, треба розуміти, що у всіх силових відомствах – власні форми, норми та методи забезпечення, уже не кажучи про добровольчі батальйони.

Тому репортерам не варто ганятися за сенсаціями, глядачам робити поспішних висновків, а самим військовослужбовцям висловлювати необґрунтовані припущення, що взимку у новій формі буде холодно.

Юрій Ігнат. "Крила України".
Фото автора.

Екскурсія на аеродром

За доброю традицією військовослужбовці авіаційної бригади радо зустрічали учнів та вчителів ЗОШ №6 міста Старокостянтинова.

Для юних патріотів підготовили декілька показових майданчиків. На вартовому містечку під керівництвом заступника командира роти охорони по роботі з особовим складом старшого лейтенанта Олександра Юртаєва військовослужбовці продемонстрували учням зразки озброєння підрозділу – автомат АК-74, кулемет РПК та гранатомет РПГ-7В та показали порядок неповного розбирання зброї. Найбільш активні екскурсанти самі прпели розбирання та збирання зброї.

На іншому майданчику розрахунок зенітно-артилерійського взводу на чолі з головним сержантом взводу старшим сержантом Станіславом Сучком продемонстрував учням зенітну установку ЗУ-23-2. Ця грізна зброя в умілих руках українських воїнів добре зарекомендувала себе під час боїв у зоні проведення АТО. Чітко та злагоджено розрахунок привів зенітку з похідного положення в бойове, та командир розрахунку довів тактико-технічні характеристики. Учням надали можливість побувати в ролі навідника "зеушки" та пофотографуватись. Найбільший інтерес у хлопців молодших класів викликали макети для відпрацювання прийомів рукопашного бою, які вони гамселили від усієї душі.

Подякувавши військовослужбовцям роти охорони за змістовне та цікаве заняття, школярі направились до стоянки бойових літаків Су-24М, де їх очікував один з заступників командира ескадрильї. Розповідь льотчика про бойові можливості грізної "сушки" учні слухали надзвичайно уважно та ставили багато запитань. І, нарешті, наступив кульмінаційний момент екскурсії, коли кожен із півсотні школярів мав змогу побувати в кабіні літака та відчути себе в ролі військового льотчика.

По дорозі до КПП аеродрому у переповненому автобусі діти жваво обговорювали побачене, ділились враженнями, їх очі світились радістю.

Сергій Жмурко.
Фото Олексія Конона.

Про «Дику качку» знімають фільм

У Вінниці розпочалися зйомки документального фільму про Зведений загін Повітряних сил ЗС України. У його створенні візьмуть участь військовослужбовці третьої ротації «Дикої качки» з різних регіонів країни та безпосередньо її командир.

Ідея фільму – розповісти про напружений 10-годинний бій із ворогом, що відбувся 22 січня цього року в районі Донецького аеропорту, поблизу селища Спартак. Завдяки рішучим і сміливим діям особового складу Зведеного загону, вмілого і впевненого керівництва боєм з боку командира загону полковника Туринського противник змушений був відступити, зазнавши численних втрат у бойовій техніці і особовому складі, залишивши на полі бою навіть тіла загиблих.

Фільм буде створений за підтримки та допомоги знімальної групи з Києва, що безкоштовно зголосилася відзняти кадри з військовими. Орієнтовно, він вийде на екрани центральних телеканалів до річниці битви та буде тривалість в 45 хвилин.

Ярослава Марченко.
"Крила України".
Фото автора.

Осередок військово-патріотичного виховання молоді

Сьогодні питання військово-патріотичного виховання молоді набувають особливої ваги. Сучасні геополітичні процеси формують усе нові й нові загрози та виклики. А від того, як будуть підготовлені до них молоді люди, без перебільшення можна сказати, залежить незалежність та територіальна цілісність нашої держави у майбутньому.

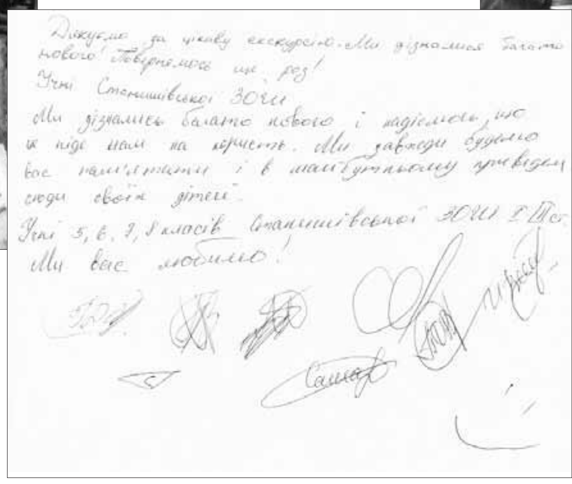

Наказ, який видано Міністерством освіти і науки України «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах» чітко розставляє акценти у питаннях виховання молодої людини як патріота своєї країни. Складовою, а в часи воєнної загрози – пріоритетною частиною патріотичного виховання є виховання, зорієнтоване на формування в особистості готовності до захисту Вітчизни, розвиток бажання здобувати військові професії, проходити службу у Збройних Силах України як особливому виді державної служби. Шляхами реалізації патріотичного виховання дітей та молоді передбачено налагодження співпраці з військовими формуваннями України.

У Житомирському військовому інституті імені С. П. Корольова склалися багаторічні традиції проведення заходів військово-патріотичного спрямування, професійно-орієнтаційної роботи з молодим поколінням. Найцікавішим для дітей та молоді, які відвідують навчальний заклад, є ознайомлення з експозиціями Народного музею бойової слави інституту.

Потік відвідувачів музею військового інституту постійно збільшується, особливо – із початком шкільних канікул. Керівники шкіл, ліцеїв та коледжів, таборів відпочинку для дітей, громадських організацій Житомирщини за підтримки командування військового інституту постійно організовують відвідування дітьми музею військового навчального закладу. Це – діти різних вікових категорій: від першачків до старшокласників та учнів коледжів і ліцеїв. Кожен відвідувач має можливість побачити та почути щось цікаве саме для себе. Про це свідчать зворушливі записи у книзі відгуків – як колективні, так і особисті.

Дякуємо за цікаву екскурсію. Ми дізналися багато нового! Повернемося ще раз!
Учні Станишівської ЗОШ
Ми дізналися багато нового і надіємось, що в піде нам на користь. Ми завжди будемо все пам'ятати і в майбутньому приведем сюди своїх дітей.
Учні 5, 6, 7, 8 класів Станишівської ЗОШ І-ІІІ ст.
Ми вас любимо!

А розпочалась історія музею ще у далекому 1954-му, коли було облаштовано кімнату бойової слави. 1969 року наказом начальника військового училища призначено робочу групу зі створення музею бойової слави. Після копіткої роботи зі збору матеріалів про історію військового навчального закладу, експонатів та обладнання приміщень 8 грудня 1969 року музей прийняв своїх перших відвідувачів.

За роки існування закладу його експозиції постійно поповнювалися та розширювалися. Результатом роботи щодо збереження історичної спадщини стало присвоєння музею 23 грудня 1982 року звання «Народний».

Сьогодні площа виставкових залів становить понад 1126 кв.м., а кількість різнопланових експонатів перевищує чотири тисячі. До 100-ї річниці військового навчального закладу було відновлено ряд експозицій та створено 5 нових.

Велику зацікавленість у відвідувачів викликає нова експозиція, яка відображає хід «гібридної війни» на сході України. Експонати до музею з передової привозять військовослужбовці військового інституту, які безпосередньо беруть участь у проведенні антитерористичній операції.

Загалом сухі цифри свідчать про те, що від початку 2015 року музей відвідало понад 70 груп, а це – 1956 відвідувачів. Але головне – не кількість, а зацікавленість в очах юних екскурсантів і захоплені вигуки, що лунають, коли вони заходять до залів!

Звісно, військово-патріотичне виховання не обмежується лише школярами. З великим бажанням музей відвідують і військовослужбовці строкової служби та служби за контрактом, численні гості військового навчального закладу.

Завдяки роботі колективу інституту щодо підтримання музею в належному стані та оновлення і розширення експозицій Народний музей бойової слави військового інституту був і залишається осередком військово-патріотичного виховання та професійно-орієнтаційної роботи серед допризовної молоді.

Володимир Козієв.
м.Житомир.

«Варшавський набат» для військовиків-зв'язківців

Минулого тижня в окремому полку зв'язку відбулася зустріч військовослужбовців з акторами Народного театру-студії Вінницького національного медичного університету імені М.Пирогова "Сьоме небо". Артисти не просто завітали в гості до захисників, а й привезли в подарунок виставу Марини Ревенко за В. Коростильовим "Варшавський набат".

Слід зазначити, що театр-студія "Сьоме небо" існує вже 10 років. У 2011 році отримав звання "народного". Як сказала режисер театру Марина Ревенко: «Вам привезли не просто виставу, а трагедію про дитячий концтабір в роки Другої світової війни. Для нас є великою честю показати цю виставу теперішнім захисникам України, які сьогодні боронять рідну землю у зоні АТО».

– Це нове прочитання творів Коростильова, – сказала завідувачка бібліотеки частини Людмила Щапіна, яка, до речі, і запросила цей колектив до військовиків.

Вистава пройшла вдало, актори-аматори зуміли передати в образах характери та відчуття героїв. А по закінченню глядачі висловили гостям слова захвату від спектаклю та вручили подяки від командування частини. "Варшавський набат" не залишив нікого байдужим, і коли глядачі розходилися, то на очах можна було побачити сльози.

Незрячі пенсіонери плетуть рукавиці для фронту

Важкі випробування, що випали на долю Валентини і Петра з Луцька, не вбили в них оптимізму, людяності і бажання допомогти ближньому. Повністю незрячі чоловік і дружина роблять усе можливе, аби бути корисними для фронту. На даний момент вони в'яжуть для бійців АТО теплі і зручні рукавиці. Ця ідея виникла зовсім не випадково. Справа у тому, що на фронті служить син Валентини. Він і поскаржився на нестачу практичних і якісних рукавиць.

Павло, син Валентини, є найбільшою гордістю жінки. Вона дуже гордиться тим, що виростила справжнього патріота.

– Павло був на Майдані, потім відправився добровольцем на схід, – розповідає Петро Омелянович. – Завжди з нетерпінням чекаємо на його дзвінки, допитуємо, чого хлопцям там не вистачає. Під час одного з приїздів додому Павло поділився, що не вистачає нормальних рукавиць. Ті, що дають, не годяться, бо палець сповзає із спускового гачка. Та й взимку руки мерзнуть у них. Сказав, що бачив тактильні рукавиці, без пальця. Тож ми почали їх створювати. Спочатку не дуже добре виходило, та зараз довели справу до автоматизму.

Коли син приїжджав у відпустку, йому продемонстрували готові варіанти. Павло високо оцінив старання рідних і замовив такі ж рукавиці для своїх побратимів.

– Пряжу передають небайдужі лучани, активісти обласного Центру допомоги учасникам антитерористичної операції, довелось розпустити і раніше зв'язане покривало. Також нитки підкидають волонтери і журналісти, – ділиться Петро Омелянович. – До початку зими поставили собі за мету зв'язати сотню рукавиць, більша частина роботи вже позаду. Прагнемо, аби руки наших воїнів були у теплі.

Анастасія Олехнович.
"Крила України".

В продовження започаткованої традиції опитування учнів різних регіонів України на тему розуміння ситуації в країні – відповіді вихованців спеціалізованої школи №3 міста Маріуполь.

Війна очима дитини

Що зараз відбувається в Україні?

Дарина, 9 років
Сейчас в Украине война. Наши «друзья» россияне не хотят мира. Я думаю, что в этом виноват их Король – Президент Владимир Путин.

Яна, 11 років
Гражданская война. Хотя я против этого и хочу вернуться в Донецк.

Єва, 12 років
Война. В Украине сейчас происходит настоящий хаос.

Аліна, 12 років
Сейчас в Украине идет бой с врагами, которые предали нас, захотев разломить Украину.

Данило, 14 років
Война против сепаров и русских наемников, которые построили идеи на наши земли. Крым – это Украина, оккупированный Россией. У них есть армия – у нас народ! Слава Украине!

Ростислав, 14 років
Я думаю, в Украине сейчас происходят не очень хорошие вещи. В стране идет война. Российская Федерация действует против нас очень агрессивно! Они развивают конфликт на Донбассе, поставляют оружие и военнослужащих. Я сам, лично, видел российских военных, а также технику с российскими флагами в Донецке. Поэтому РФ не наши братья и союзники! Слава Украине!!!

Ярослав, 15 років
Війна із зовнішнім агресором, який використовує дуже слабкий дух людей і, граючи ними, вбиває героїв.

Дарина, 16 років
Борьба за территорию и власть.

Яким чином ти дізнаєшся про новини в Україні та світі?

Женя, 11 років
Я узнаю новости от родителей. Ежедневно мы просматриваем новостные сайты и специальные программы по телевизору.

Давид, 11 років
Когда мы всей семьей садимся за ужин, то смотрим обычно 3 канала: 1+1, 112 и Интер.

Анастасія, 12 років
О новостях в Украине я узнаю по телевизору, по интернету, от родителей, из газет, журналов, от друзей.

Ліза, 12 років
Кое-что мне рассказывают родители. Иногда смотрю по интернету.

Анастасія, 12 років
Я читаю газеты, смотрю разные фильмы. Иногда в школу приходят военные и рассказывают много историй.

Анастасія, 14 років
Я каждый день смотрю новостной канал (112 Украина) и вечерние новости. Также иногда просматриваю газеты или слушаю радио.

Микита, 14 років
Я не смотрю новости!

Микита, 14 років
Через новости, социальные сети, также от родителей.

Іван, 15 років
О новостях в Украине я узнаю разными способами: радио, теленовости, интернет. Каждый раз по-разному. Но мне кажется, что без разницы из чего их узнавать, потому что нигде не скажут всей правды. От нас всегда скроют детали, поэтому лучше не доверять никаким источникам.

Як російсько-українська війна вплинула на твої стосунки з однокласниками?

Марія, 10 років
Я уехала из Донецка и, когда вернусь, тогда и встречусь с родными одноклассниками.

Лілія, 11 років
Половина моих одноклассников поуезжали в другие города.

Софія, 11 років
Война никак не повлияла на отношения с одноклассниками, так как мы придерживаемся одного мнения.

Катерина, 11 років
Мои отношения с одноклассниками не омрачит ни одна война. А если коротко, то никак.

Ліза, 12 років
Никак. Дети не вмешиваются в политику и не должны.

Дарина, 13 років
Я со своими одноклассниками не обсуждаю тему войны. Каждый остается при своем мнении. Мы продолжаем дружить, как и дружили.

Ліза, 13 років
Эта война не повлияла на отношения.

Единственное – некоторые друзья уехали, и я по ним скучаю.

Анастасія, 15 років
На мои отношения с одноклассниками никак не повлияла. А у некоторых начались разногласия по поводу того, за кого они в этой войне. Но у некоторых, даже многих, этот факт не повлиял на личные отношения.

Олексій, 17 років
Появилось множество политических споров. Перестал общаться с сепаратистами.

Дмитро, 17 років
Никак, у меня есть много друзей со всей Украины, включая Донецк, и я со всеми хорошо общаюсь.

Як Україні повернути Крим?

Андрій, 9 років
Договориться с президентом России.

Діана, 10 років
Забрать его у России.

Андрій, 11 років
Нужно донести до крымчан мысль, что Украина – их Родина, и вывести из Крыма военных России.

Марина, 11 років
Украина очень сильная страна. Она может напасть на него, как на вражескую территорию, и вернуть как часть своей страны.

Даша, 12 років
Зачем? Когда война закончится, то в Крым можно будет попасть так же, как и раньше, а может, в Крым отменят загранпаспорта.

Володимир, 13 років
Не знаю. Не надо было отдавать его. Надо решить все мирным путем. Надо сесть поговорить и решить, что делать.

Кирило, 13 років
Для того, чтоб вернуть Крым, нужно победить всех врагов и всю технику. Не отдавать врагу наш край!

Анастасія, 14 років
Крым изначально был не наш, хотя уже все привыкли, что он часть Украины, поэтому это все зависит от обстоятельств и времени.

Анастасія, 14 років
Можно подписать договор и поделить Крым на две части. Но многим это не понравится. Крым уже давно принадлежит Украине, и мне кажется, он и сейчас должен быть в Украине.

Аліна, 15 років
Показать людям, что Украина лучшая.

Анонім
Спочатку треба подолати корупцію, зробити зміни у Верховній Раді, обрати чесних кандидатів, а потім діяти не словами, а дійсно діяти.

Чи вважаєш ти себе патріотом України?

Дмитро, 13 років
Смотря в каких случаях.

Валерія, 13 років
Конечно, да. Потому что я люблю свою страну, уважаю ее и буду всегда верна стране.

Олена, 13 років
Я не считаю себя патриотом Украины.

Іван, 15 років
Да! Я считаю себя патриотом Украины. И если меня попросят это как-то доказать, то я не стану кричать всякие кричалки или одеваться в вышиванки. Я просто скажу, что я патриот, и мне этого будет достаточно. А какие выводы обо мне сделают – мне не важно.

Анна, 15 років
Частично.

Анастасія, 12 років
Это даже не Россия, а украинцы, которым плевать на Родину, и они сидят попой на флаге Украины, но говорят, лгут, что они патриоты.

Вадим, 12 років
Я считаю врагом всех, кто стреляет по мирным городам, кто убивает невинных людей. Не знаю, кто это, но я знаю – это враг Украины.

Марія, 12 років
Мы сами враги своей страны.

Данило, 14 років
ДНР, ЛНР, а в общем – это Россия, Путин.

В'ячеслав, 15 років
Никого. Все страны должны жить дружно.

Дарина, 15 років
Я не считаю, что есть враги. Виноват человек.

Валерій, 16 років
Я вважаю, що найголовніший ворог України – це нецілісність нації.

Яку зброю використовує ворог проти України?

Карина, 9 років
Зло и опасность.

Софія, 10 років
Психологическое.

Анастасія, 10 років
М-16, гранаты.

Олексій, 10 років
Наверное, разлом внутри Украины.

Саша, 11 років
Точно не знаю, но предполагаю, что точно есть танки, зенитки, грады.

Микола, 12 років
Я думаю, что оружие одинаковое с Украиной. Главное – не оружие, а тот, кто им владеет.

Володимир, 13 років
Танки, перемирие – чтобы напасть. Грубую силу!

Катерина, 14 років
Найголовіша зброя ворога України проти нас – це їхня брехня. Це наші брати, бо Росія була завжди нашою братньою країною. І дуже складно воювати проти тих, хто був тобі рідною людиною. Це складно морально. Бо ворог, який раніше був другом, гірше ніж найкраща зброя у всьому всесвіті.

Кого ти вважаєш ворогом України?

Христина, 10 років
Правительство.

Маргарита, 11 років
Ворог України – це російські озброєні сили, які несподівано напали на нашу землю. Це навіть не самі російські солдати, а президент Російської Федерації.
Ми обов'язково переможемо. Слава Україні!

Ангеліна, 11 років
Я вважаю, що в України немає ворогів. Є люди, які її ненавидять і таким чином хочуть від неї позбутися.

Чи потрібне Україні перемир'я?

Аліна, 12 років
Я считаю, что да. Ведь мир – всегда хорошо. И, как мне кажется, Украина должна быть едина и с мирным небом над нашими головами!

Микола, 12 років
Я считаю, что Украине нельзя сдаваться, но перемирие нужно. Лишь бы небо было мирное и страна невредимая.

Сергій, 14 років
Нам нужно перемирие, чтобы все страны и города не боялись всего, что происходит сейчас, будет меньше смертей, потерь.

Марія, 15 років
Я считаю, что нет. Украине нужна победа. Незачем нам общаться с теми, кто так предал.

Вадим, 16 років
Да, люди устали от войны.

Кого ти вважаєш захисником України?

Вероніка, 9 років
Тот, кто не врет и по-настоящему защищает.

Анастасія, 10 років
Защитник Украины – это тот человек, который сам по своему желанию пошел сражаться за нашу Родину. Который погиб за нашу страну.

Даша, 12 років
Это те, кто защищает нас, это патриоты, которые не дают развалиться Украине изнутри, те военные, которые жертвуют собой ради нас.

Анастасія, 12 років
Защитником Украины я считаю тех людей, которые защищают Украину, которые не бояться вступить в бой с врагом, это мужественные и сильные духом люди.

Данило, 14 років
Считаю наших военных и тех, то вкладывает деньги в технику, оружие и форму военных.

Анастасія, 14 років
Того, кто действует в интересах своей страны и народа, а не тех, кто работает на определенных чиновников, бизнесменов, верхушки власти.

Анастасія, 17 років
Людей, которые сейчас отдают свою жизнь за мир в Украине.

Олексій, 17 років
Національну гвардію України.

Чи є в тебе знайомі або родичі серед військовослужбовців?

Артем, 9 років
Да, дядя.

Анна, 10 років
Был, но его отпустили.

Дарина, 9 років
У меня есть два троюродных брата. Один служит в Украине, а другой – увы, в России.

Микита, 14 років
Так, є. Мій рідний брат – учасник АТО.

Як змінилося життя школи за час війни?

Артур, 9 років
Я жил в Донецке и переехал в другой город и школу.

Поліна, 10 років
Раз в месяц тренируемся в эвакуации.

Микола, 10 років
Я не могу общаться с иностранными друзьями. Познакомился с военными.

Ростислав, 10 років
Много друзей из Донецка. У меня отец военный. Я увидел реальную войну. Слава Україні!!!

Женя, 11 років
Я думаю, что нужно больше встречаться с воинами.

Саша, 11 років
Появилось много разных новостей с фронта.

Олексій, 11 років
Я новый. Я приехал из Донецка. Там был мой дом.

Маргарита, 11 років
На початку війни ми тренувалися, як треба евакуйовуватися при обстрілі. До нас стали приїжджати солдати, для них ми робили мотанки і різні малюнки, які потім відправляли в АТО.

Ангеліна, 11 років
Жить стало не на что, и школа обеднела.

Даша, 11 років
Стало учиться сложнее. Открыли бомбоубежище. Каждый грохот – это страх. Иногда даже боимся идти в школу, так как обстрелы начинаются без предупреждения.

Анна, 12 років
Она изменилась очень сильно. Я даже не знаю – к худшему или к лучшему!

Георгій, 12 років
Мы стали меньше ходить с классом на какие-нибудь мероприятия.

Роман, 12 років
Стало страшно. Боимся, как бы в тебя не попал снаряд.

Владислав, 13 років
Она почти не изменилась, только есть дырки от пуль на месте, где мы сдаем макулатуру.

Сабіна, 13 років
Дети стали более дисциплинированными, появились новые мероприятия.

Владислав, 14 років
Стало больше мероприятий на военную тематику.

Дарина, 15 років
Учителя и ученики чаще начали говорить о любви к Родине, о добре и зле, о вере в хорошее будущее.

Олександр, 15 років
Життя школи, грубо кажучи, нічим не змінилося. Все такі ж уроки та усе інше. Але моє життя учня школи змінилося у не дуже гарний напрямок. З'явилася тривога та незрозуміле очікування чогось незрозумілого.

Ярослав, 16 років
Почав грати Гімн перед зарядкою. З'явилося більше патріотичних плакатів, думок. Учні зберігають нейтралітет один з одним, але кожен має свою думку.

Кого ти вважаєш героєм України?

Андрій, 11 років
Я считаю героем Украины моего папу, так как он ушел на войну еще 7 месяцев назад и сейчас он находится под Авдеевкой. Таких, как мой папа, много, и те, кто сейчас на фронте, – герои.

Марина, 11 років
Я считаю, что герой Украины – Петр Порошенко. Он взял на себя эту ответственность.

Богдан, 12 років
Я считаю военных героями Украины. Они нас защищают.

Анастасія, 12 років
Одного человека выделить не могу, но я считаю, что герои – это волонтеры, которые помогают незнакомым людям, и сами военные.

Анна, 14 років
Я вважаю героями України людей, адже вони все це витримують, посміхаючись при цьому.

Валерія, 15 років
На данный момент я считаю, что люди, участвующие в братоубийстве, не являются героями.

Єлизавета, 15 років
Небесну сотню.

Валерія, 16 років
Т.Г.Шевченка. Бо я вважаю, що він створив Україну, він розвив її в культурному плані.

Валерій, 16 років
Героями України я вважаю усіх, хто поважає свою країну та не цурається її.

Анонім
Я вважаю бійців АТО героями, а також тих людей, які рятують життя інших, ризикуючи своїми життями.

Яка зброя нам необхідна, щоб перемогти ворога?

Дарія, 10 років
Нам треба вірити в себе. Та любити наш край.

Женя, 11 років
Думаю, нужна поддержка народа и вера во все лучшее.

Саша, 11 років
Нам нужна рука правосудия.

Олексій, 11 років
Я вважаю, нам потрібна ядерна зброя і сильні військові.

Давид, 11 років
Современные автоматы М1А1, пистолеты с глушителями, базуки, артиллерия, танки, тепловизоры, прицелы и иностранные воины. Слава Україні!

Гліб, 12 років
Нужно оружие сильнее, чем у врага, мощное и маленькое, а также отважные защитники.

Владислав, 14 років
Хорошая тактика для военных и, на крайний случай, пара ядерных бомб.

Юлія, 15 років
Єдність.

Ярослав, 16 років
Оружие веры.

Анастасія, 17 років
Нам нужен мир, а не война. Нужно такое, которое обеспечит нам защиту.

Яким чином Україна зможе перемогти у війні?

Марія, 9 років
Не знаю. Хотя нужно верить в себя.

Олександр, 11 років
Україна переможе, адже в неї більше союзників.

Сергій, 11 років
Украина сможет победить потому, что у нее есть дух, лучшее вооружение, чем год назад. Необходимо укреплять свои позиции, не пропускать врага ни на шаг, стоять до последнего.

Катерина, 11 років
Думаю, что сначала нужно перестать контактировать с Россией, а потом уже можно будет послать войска на границы Украины. Если со стороны России будут военные действия, то ответить тем же. Думаю, в конце концов поймут, что не с теми связались!

Дмитро, 13 років
Я считаю, что нужно разрешить все мирным способом. По крайней мере, попытаться. Если не получится, выражусь правильно: «Защищайте Родину!»

Ліза, 13 років
Я думаю, что Украина должна не сдаваться и идти до конца, ведь правда на нашей стороне. Мы никогда ни на кого не нападали, но если напали на нас, то мы должны защищаться.

Олена, 13 років
На мой взгляд, Украина не может победить в войне с Россией, так как у России самое мощное оружие и войска.

Кирило, 13 років
Сплочение народа.

Руслан, 14 років
Нужно проявлять меньше агрессии и сделать мирные переговоры.

Єлизавета, 15 років
Україна зможе перемогти у війні, якщо між громадянами буде існувати одна мета і згуртованість. Если все люди будут сплочены одной общей мечтой и целью.

Анна, 15 років
Когда начнет думать о людях.

За весь період російсько-української війни, в порівнянні з мирними роками, в школі збільшилася кількість започаткованих традицій та зустрічей з бійцями. Враховуючи близьке розташування навчального закладу до бойових дій, така ситуація не дивує.

– Кожен навчальний день у нас розпочинається з виконання Гімну України. Всі діти знають його напам'ять і виконують його дуже віддано. Всі, хто приходить до нас в гості, в цей час – зупиняються, слухають, навіть співають разом з учнями. Спочатку було важко зупинити батьків. Вони завжди спішать на роботу. Але нічого – звикли. Ця традиція існує в школі 15 років. А вже інші заклади перейняли її у нас, – розповідає директор школи №3 Наталя Топорикова.

Колектив школи тісно співпрацює з волонтерською громадською організацією «Новий Маріуполь», полком «Азов», представниками «Правого сектору» та бійцями ЗС України. До того ж, щомісяця проходять патріотичні заходи із запрошенням гостей. В звичайному ритмі дітвора робить обереги і мотанки. Потім, традиційно, передає їх хлопцям на передову.

Діти також брали участь у всеукраїнській акції «Схід-Захід Разом» – писали листи своїм однолітками в Івано-Франківськ. Ця акція пройшла за участі та фінансування благодійного фонду «Рідна країна». Саме представники фонду привезли подарунки та листи від дітей Івано-Франківщини учням маріупольської школи, а також організували поїздку для дітей до свого міста.

Загалом, у школі навчається 639 учнів, з них 60 – переселенці. Як стверджує директор закладу, проблем не виникає. Всі з розумінням ставляться до вимушеної ситуації, коли люди родинами покидають свої домівки під шквальним обстрілом.

Ярослава Марченко.
"Крила України".
Із зони АТО.
Фото автора.

Доцент кафедри російської літератури з Донецька:

Михайло Жилін впевнено ламає усі стереотипи про жителів Донбасу. Його українській мові можуть позаздрити навіть львів'яни, та і патріотизму чоловіку не позичати.

Доцент кафедри російської літератури, що народився в Сіверодонецьку, а усе життя пропрацював в Донецьку, взяв до рук автомат і сміливо рушив на захист країни. Чоловік отримав складне поранення на фронті, та зовсім не шкодує, що воював за Україну, адже це була його підліткова мрія. Дороги назад до Донецька після фронту не було... Та і єдиний на Донбасі український театр, в якому чоловік працював завідувачем трупи, став на зовсім інші рейки.

– Ви усе життя прожили на Донбасі. Чи думали, що колись доведеться покинути Донецьк?

– В Донецьку я працював завідувачем трупи Донецького національного музично-драматичного театру, єдиного на Донбасі українського театру. Викладав у Донецькому юридичному університеті МВС України. Із зони АТО з донецькою пропискою я ніяк не міг повернутись до міста. Фронтові побратими кепкували, що повернусь і зможу оформити собі земельну ділянку десь… на кладовищі. Але зізнаюсь, до Вінниці переїхав з великим задоволенням. Зараз викладаю історію російської літератури, є доцентом кафедри російської літератури.

В принципі, я давно знав, що буде війна з Росією. Я читав багато відповідної літератури, розумів, що це невідворотно. Чесно кажучи, у мене навіть якась підліткова мрія була повоювати з Росією. Коли в нашому студентському гуртку читали книги про минуле України, українських героїв, я завжди думав про те, які ж зараз часи мляві, немає ніякого героїзму, відстоювання незалежності.

– Події в Донецьку розвивались на ваших очах…

– Як тільки почались сумнозвісні події на Донбасі, було відчуття депресії. Складалось враження, що Донбас кидають напризволяще. Коли були перші антимайданівські виступи, по Донецьку почали російські прапори майоріти, я бачив людей, що керували цим процесом, бачив, що вони не місцеві. Звичайно, загальну масу учасників цих мітингів і провокацій складали місцеві жителі. А от організаторами, "вищою" частиною цих заворушень були інтелігентні люди військової постави. Можна було б припустити, що це – представники донецьких силових структур, але я добре їх усіх знав, тому це були не вони. Ці події почали розгортатись десь за два місяці до початку АТО. Ніякої реакції на усі ці заворушення з боку Києва не було. Реально здавалось, що нас "зливають". Були думки влаштовувати якусь партизанщину, проте вона не можлива без підтримки місцевого населення.

– Фасад театру, в якому ви працювали, виходив на Донецьку площу, де і проходили усі мітинги. Багато людей на них було?

– Так, я дійсно міг спостерігати за усім цим цирком-шапіто. Загалом Донецька площа вміщає до десяти тисяч людей. Вона повністю наповнювалась, коли "Шахтар" вигравав кубок України чи відбувався чемпіонат України. На найбільших сепаратистських мітингах вона була заповнена менш ніж на третину. Тобто, максимум на цих мітингах були присутніми три тисячі людей. В порівнянні, коли був перший проукраїнський мітинг в Донецьку, коли розгортали великий український прапор, зібралось більше п'яти тисяч людей. Логічно, що комусь це не сподобалось, і вже наступний проукраїнський мітинг позначився провокаціями, вбивством Дмитра Чорнявського. Потім був ще один кровавий мітинг, на якому було немало людей з арматурою. Взагалі це стандартна картина антимайданівського ополчення, коли стоїть пара хлопчиків з арматурою в одній руці і пакетами портвейну – в іншій. І питаєш їх: "Чого чекаємо?". Відповідають: "Правасєков". Чекали їх усі, так і не дочекались.

– Ви одразу, як тільки почались заворушення, пішли до військкомату?

– Так, ще в березні я пішов туди записуватись, кажу : "Можна добровольцем записатись про всяк випадок? Можливо, буде війна". Мені відповіли: "Ні. Ніяких рознарядок немає зверху". Я все одно наполіг, щоб мене записали. Мій друг тоді також записався. Потім йому дружина сказала: "Ну, молодець, записався. Тобі байдуже, що в тебе тут дружина і діти? Зараз ці списки кудись підуть, і буде халепа". Насправді, вона була права. Вже в квітні військкомати були захоплені, і ці списки перетворились на списки смертників.

– З добровольчими батальйонами пробували з'язатись?

– Телефоном я не пробував говорити, це було достатньо небезпечно. А через пошту не вдавалось. А коли вийшло, відповіли, що потрібно їхати в Київську область, аби записатись. На той час там уже були величезні черги, по дві тисячі людей на запис стояли. Точної гарантії, що візьмуть, ніхто не давав. Так ризикувати я не став, тому що назад в Донецьк я вже б не повернувся. Та і дружина на той час відмовляла їхати в батальйон. Казала, що поки – це АТО, а не війна. Ми з нею домовились, як тільки буде пряма російська агресія, я іду на фронт. Отак я і сидів, аж поки не стало очевидно, що зайшли російські війська. Батьки дружини живуть в Донецькій області, але на українській території. Я від них додзвонився до Міністерства оборони України на пряму лінію. Мені просто сказали: "Зайдіть до найближчого військкомату". Зайшов, сказали їхати до Харкова.

– Дружина вже не була проти?

– У нас же була домовленість. Якби прямої російської агресії не було, я б нікуди не пішов. До того ж, моя дружина теж є патріоткою, вона – україномовна, працює аспіранткою університету. Я просто поставив її перед фактом. Ми поїхали на базар у райцентр. Кажу: "Мені треба відійти на кілька хвилин". В цей час зайшов до військкомату і записався, а потім вже її повідомив. Вона здалась, куди ж діватись.

– Сім'ю без проблем вивезли?

– Коли в театрі прийшов час літніх канікул, у нас з дружиною почались відпустки. Ми виїхали в село до родичів і більше вже в Донецьк не поверталось. Дружина хитрим способом, коли я воював, виїхала в Донецьк і позабирали усі речі. Квартири ми не встигли купити, жили в гуртожитку при університеті. В цьому плані нам було полегше, ніж іншим людям.

– Театр на той час продовжував працювати?

– У травні було поставлено дуже масштабну, епічну виставу "Сліпий" за Тарасом Шевченком. Я мріяв, що коли ми повернемось з війни, визволимо Донецьк, знову поставимо цю виставу. Коли я телефонував із збірного пункту військкомату художньому керівнику театру і казав, що треба буде "Сліпого" показати, вона погоджувалась. Та вже десь через місяць я дізнався, що наш театр став на зовсім інші рейки. Він перестав бути українським драматичним, а став просто "Донецким академическим театром Донецкой народной республики". Більша і найкраща частина трупи переїхала до інших міст. Люди із великими проблемами повлаштовувались хто в Києві, хто у Львові. Коли я, вже поранений, лежав у Києві, моя трупа мене відвідувала. В Донецьку залишились зовсім не найкращі представники.

– Розкажіть про свою службу на фронті.

– Мене направили до 22-го батальйону територіальної оборони. Це була третя хвиля мобілізації. Ми трохи потренувались, з'їздили на полігон в Башкирівку, постріляли і поїхали воювати в Луганську область. Нашою зоною відповідальності на той момент була друга лінія оборони, від Сіверодонецька до Трьохізбенки. Цей час служби

Житомирські десантники відвідали найбільшу святиню Східної України

Військовослужбовці 95-ї окремої аеромобільної бригади ВДВ ЗС України, які зараз виконують завдання у зоні антитерористичної операції, відвідали найбільшу християнську святиню Східної України – Свято-Успенську Святогірську лавру. Так «крилаті піхотинці» відзначили релігійне свято – пам'ять Великомученика Димитрія Солунського.

– Більшість наших десантників – християни, у мирний час завжди відвідують церкву, – пояснює заступник командира бригади по роботі з особовим складом майор Сергій Дзиба. – У воєнний час таку можливість мають не завжди. Однак сьогодні – велике свято. Військовим вірян звільнили від занять та тренувань, дали можливість відвідати святиню.

Свято-Успенська Святогірська лавра входить до трійки найбільших християнських святинь України поряд із Києво-Печерською та Почаївською. Стоїть на так званих святих горах – крейдяних схилах на правому березі річки Сіверський Донець у Слов'янському районі Донеччини. Окрім монастиря та інших наземних будівель, тут є печери, в яких зберігаються мощі преподобного Іоанна, затворника Святогірського.

– Свято пам'яті Великомученика Димитрія – знамення для всіх християн, особливо військових, – пояснює військовий священик Богдан Слонь, який служить капеланом у бригаді ВДВ. –Димитрій був теж військовим. Наприкінці III століття за особливу звитягу і доблесть римський імператор Максиміліан призначив його управителем міста Солунь. Поставив Димитрію головне завдання – усіляко боротись з християнами, знищувати віру як непотрібну. Однак той не послухався, не зрікся віри, а навпаки пропагував християнство.

За це Максиміліан кинув Димитрія до в'язниці, привселюдно катував і, зрештою, у 306 році вбив. Замість нього знищувати християн призначив богатиря Лія. Однак справу Дмимитрія продовжив його учень Нестор. Він був у всьому слабший за Лія, проте переміг його, бо на його боці була правда. Християни перемогли, бо добро завжди перемагає зло. Історія повторюється знову. Це саме ми бачимо і сьогодні, коли російські війська напали на Україну. Досвід Димитрія показує, що перемагає не той, в кого більше солдат чи танків, а той, на чиєму боці правда, хто боронить рідну землю.

Цього ж дня військові священики посвятили у таборі всіх десантників.

Прес-служба 95-ї оаермбр.

“Моя мрія повоювати за Україну здійснилась”

був досить спокійним, обстріли були не постійними. В Трьохізбенці, поруч з якою стояв мій блокпост, було гарячіше, ближче до Сіверодонецька – тихіше. Кілька разів за цей час бойовики поцілили з “Градів”, при чому поцілили не по нас, а по самому селу, як у них це було прийнято. У нас тоді тільки зробили понтонну переправу, приїхали журналісти, познімали. Її накрили мінами. Довелось взяти участь у стрілкових боях. Потім ми поїхали в Чугуїв на ротацію. А потім нас перевезли на Донеччину, у Верхньоторецьке. Там, звичайно, було досить жорстко. Село було поділене між сепаратистами на дві частини.

– Тобто, ви бачили сепаратистів неозброєним оком?

– Так, у нас була відстань п’ятсот метрів між крайніми блокпостами. В основному, у нас точились стрілкові бої. Бойовики виїжджали з-за рогу постріляти, ми так само. Звісно, бували часи затишшя. В такі моменти наші дурні через паркан лазили і дулі бойовикам показували. Та траплялись і складні моменти. Нам допомагали танки і один блукаючий міномет, який ми називали таксистом. Та танк не був з нами постійно, він відстрілювався і їхав з наших позицій. Відповідно нам діставалось: після від’їзду танка усі кулі летіли до нас. Та я там пробув недовго, через два тижні отримав поранення в одному з боїв.

– Що це був за бій?

– Була звичайна чергова перестрілка. Перед нами на цих позиціях був 20-й батальйон, ми їх змінили, село ще знали досить погано, носа майже ніде не висовували. Бойовики виходять, ми потихеньку вивчаємо їхню поведінку, знайомимось із особливостями місцевості. Це був кінець лютого, коли була напружена ситуація в Дебальцеві, а по решті фронту було так зване перемир’я. Наші танки тоді відвели, і ми залишились самі на голому місці. Ми весь час готували собі позиції, щось рили, мінували. Місцевість у цьому селі – дуже відкрита, незручна. Усе це – під сильним вогнем, ворог нас дуже добре проглядав. Коли у нас стояли танки, у нас було місце для коригування вогню. А коли танків не стало, це місце стало фактично мішенню. Варто відзначити, що ми також добре їх бачили. Ходили один до одного час від часу. Я отримав поранення під час нашої вилазки. Коли ми вертались назад, мені прострелили ліву частину грудної клітини, легеню наскрізь.

– Куля пройшла під бронежилетом?

– Так, я почав хропти, почався пневмоторакс. Мої хлопці забрали мене з поля бою, відтягли. Відстрілялись, а потім надали мені першу медичну допомогу. Дуже допоміг наш водій і лікар. Мене дотягнули до Красноармійського госпіталю. Коли прибули, крові було дуже мало…

– Шансів на порятунок було небагато?

– Начальник штабу розповідав про свою розмову з хірургом. Той говорив, що, скоріш за все, я не виживу, бо пульсу вже майже не було. Але, як бачите, витягнули. Мені дуже пощастило з лікарем, що проводив операцію. Він – кандидат медичних наук з Львівського госпіталю. У Дніпропетровську, куди мене направили санавіацією, дивувались, що таку хорошу операцію провели в польових умовах. Потім було лікування в Києві. Ось так моя служба і завершилась. Не так давно їздив на дембель. Радий, що мені дали змогу разом з усіма демобілізуватись.

– Дорога в рідний Донецьк після фронту була закритою. Чому обрали саме Вінницю?

– Коли мене поранили, колеги з кафедри історії української літератури запропонували працювати у Вінниці. Мені й справді нікуди було повертатись. І декан, і ректор – усі були тільки за. Я вже давно є кандидатом наук, захистився. Зараз я працюю у Вінниці. Місто мені дуже подобається, воно є комфортним для роботи і для відпочинку. Якщо чесно, я Донецьк не надто любив попри свої донбаські корні. Мене завжди тягнуло у якесь тихе, не столичне місто, в міру провінційне, аби оселитись, викладати, науку писати. Коли я приїхав, я був просто в захваті. Чистота, свіже повітря, усе доглянуте, добре представлена уся інфраструктура дитячих розваг. Не було жодних проблем з пошуком житла, зателефонували на перший номер і одразу орендували квартиру. З такими речами, як оформлення пільг також жодних проблем не було. Чоловік в прозорому офісі, що займається переселенцями, каже: “Я не розумію, як ви можете бути одночасно доцентом кафедри російської літератури, переселенцем з Донецька, пораненим в бойових діях? Щось наплутано”.

– Війна вас змінила?

– Можливо, трохи врівноваженішим став. Щодо комфорту, то мене дуже розбестили в госпіталі. Тому цивільне життя виявилось навіть менш комфортним, ніж лікування. Звісно, трохи змінились погляди на життя, цінності. До прикладу, коли приїжджав у відпустку, було певне роздратування. Їхав у село через Харків і через прозорі вікна бачив людей, які у тренажерних залах боксують груші, працюють, купу дядьків, що на льодові сидять рибу ловлять. Там можна було півбатальйону зібрати одним заходом. Але, в принципі, я є людиною спокійною. Деякі мої друзі з Донецька пішли воювати, а деякі – не пішли. Мій товариш з Донецького університету дізнався, що я пішов, і теж пішов на фронт. Кажу: “Куди ти йдеш? У тебе ж купа проблем зі здоров’ям?” Ні, пішов, хоча до цього навіть в армії не служив. У кожного своя доля.

– Не шкодуєте, що пішли воювати?

– Та це ж була моя мрія. Якщо чесно, було трохи нуднувато на фронті інколи. Справа у тому, що мені завжди потрібно з кимось розмовляти, щоб інтелектуально не просідати. Коли учений, тим більше філолог, не розмовляє з таким же ученим, він починає трохи тупішати. Важкими були не суворі будні війни, а моменти, коли цілий тиждень нічого немає. Ти лежиш, книжки читаєш, дивишся в небо і думаєш: “А це ж ще цілий рік так лежати”. В бою усе відбувається значно жвавіше. Саме оці очікування боїв були найважчими. Мрія моя здійснилась – я повоював за Україну. Сподіваюсь, що ми відвоюємо усі землі. Багато хто говорить про мир, та хотілося б, щоб мир прийшов разом із перемогою.

Спілкувалась Анастасія Олехнович. “Крила України”.

Черговий виїзд групи цивільно-військового співробітництва у секторі «М» був сповнений незабутніми емоціями. Досить важко уявити, як у наш час можна призвичаїтись до обстрілів, відсутності води та тепла, постійної присутності людей у військовій формі зі зброєю. Та життя бере своє, людина пристосовується до будь-яких обставин і знаходить приводи для радості.

З любов’ю із дитинства

Бійці 501-ї окремої бригади морської піхоти передали для учнів Виноградненської загальноосвітньої середньої школи ім. І.О.Садовничого зошити, олівці, фломастери, смаколики та, найголовніше, – цікаві дитячі книжки, які вони самі з задоволенням читали у дитинстві. Шкільне приладдя передав на передову Благодійний фонд «Християнські родини світлосходу», а книжки – друзі та знайомі самих бійців.

Діти 1-го та 3-го класів, куди завітали наші хлопці, були здивовані кількістю подарунків. Як сказала завуч школи: «Стільки військових ми ще не бачили у нашій школі і таким подарункам дуже раді. І хоча ми живемо поряд із вами, щоразу вітаємось, проїжджаючи через блокпости, але завжди раді бачити хлопців у військовому однострої без бронежилетів та касок. У нашу школу добираються 47 дітей та 4 вчителів із так званої сірої зони. І кожен із них уже призвичаївся до умов неоголошеної війни, відчув на собі усі її жахи. І, навіть чуючи постріли, продовжують займатись буденними справами – грати у футбол, кататись на велосипедах, ходити до школи, робити уроки, готуватись до зими та читати книжки».

Діти ж поділилися з гостями спогадами про найстрашніше, що вони пережили у своєму житті, – про обстріли. Павло Войтов та Максим Зуєв з с.Сопине розповіли, як під час обстрілів сиділи у підвалі своєї багатоповерхівки. Хлопці навіть зараз з острахом дивляться на той підвал. Ангеліна та Ілона Ярошинські змушені були переїхати жити до бабусі, аби ходити до школи. Але найвражаючим була з уст дітлахів Молитва за Україну. На очах військовослужбовців бриніли сльози, у горлі стояв комок.

Подаровані книжки залишились у класних бібліотеках молодшої школи, і малеча з великим задоволенням гортає їх сторінки, занурюючись у казковий, незабутній світ.

Наталія Ярмілко. “Крила України”. Із зони АТО. Фото автора.

А-10 залишаться ще на два місяці

Ескадрилья американських штурмовиків А-10 у складі 12 літаків перебуватиме в Естонії до 10 січня та продовжить процес бойової підготовки в колишньому ритмі. Про це заявили представники штабу естонських Сил оборони.

Ескадрилья американських штурмовиків А-10 Thunderbolt II дислокується на авіабазі Емарі під Таллінном. Сюди вони прибули у другій половині вересня для участі у спільних навчаннях Альянсу. Ескадрилья А-10 входить до складу двадцять третьої авіагрупи ВПС США, дислокованої на авіабазі Муді, що у Джорджії. Наразі про причини подовження дислокації штурмовиків у Естонії не повідомляють.

Тим часом у Вашингтоні вже лунають пропозиції про збільшення чисельності американських військовослужбовців у європейських країнах на ротаційній основі. Про це повідомляє The Wall Street Journal. При цьому повідомляється, що рішення стосовно збільшення сил буде прийнято упродовж кількох місяців. На посилення існуючим у Європі силам пропонується додати ще кілька формувань, включаючи армійську авіацію, інженерні та артилерійські підрозділи.

У Пентагоні також заявляють і про необхідність проведення посиленої підготовки військовослужбовців з протидії потенційній російській загрозі. Зокрема, на думку начальника штабу Армії США Марка Міллі, США мають нарощувати підготовку військовослужбовців, аби ті могли протистояти різним загрозам з боку Росії. Йдеться про гібридні, інформаційні війни, а також інші нетрадиційні тактики ведення протиборства.

У Литві починаються навчання Iron Sword

Масштабні військові навчання Iron Sword (Залізний меч) за участі понад 2 тис. військовослужбовців із 10 країн світу стартували у Литві. Як повідомляє веб-сайт оборонного відомства цієї країни, маневри пройдуть на одному із полігонів литовської армії та стануть найбільшими у нинішньому році. До маневрів задіяні підрозділи дев'яти країн-членів Альянсу - Великобританії, Угорщини, Німеччини, Канади, Латвії, Литви, Польщі, США, Чехії, а також Грузії.

Маневри триватимуть до 20 листопада. Їхня мета - відпрацювання взаємодії підрозділів-партнерів по НАТО під час виконання оборонних і наступальних операцій. Цього року в Iron Sword задіяні танки «Абрамс», бойові машини піхоти «Бредлі», армійські позашляховики та інші військово-транспортні засоби.

Варто зазначити, що уся важка бронетехніка США, що залучається до навчань, залишиться в Литві. Це також стосується танків "Абрамс" і бойових машин піхоти" Бредлі". Всього до країни раніше було доставлено близько 60 одиниць різних типів техніки, що використовувалася підрозділами сухопутних військ США, які перебувають у країні з 2014-го року. Поки що не йдеться про передачу озброєнь Литві. Уся техніка після навчань буде поставлена на зберігання. У разі необхідності нею зможе скористатися черговий ротаційний контингент армії США.

Всього з квітня минулого року в Литві проведено сім ротацій підрозділів американського контингенту. Востаннє у жовтні сюди прибула мотопіхотна рота зі складу 36-го полку, дислокованого в Мангеймі (Німеччина). Паралельно із ним також прибули підрозділи забезпечення. Весь контингент налічує близько 230 військовослужбовців.

У статусі міжнародних навчання Iron Sword проводяться лише вдруге. Навіть минулого року вони планувалися як національні, втім, через загострення воєнно-політичної обстановки у балтійському регіоні, а також на прохання країн Балтії і Польщі у НАТО вирішили підвищити їх рівень до міжнародних маневрів країн-членів Альянсу.

США випробували "Трайдент-2"

Минулої неділі Сполучені Штати Америки здійснили випробувальний пуск стратегічної балістичної ракети "Трайдент-2" з підводного човна біля південного узбережжя штату Каліфорнія. Про це йдеться в офіційному повідомленні третього оперативного флоту США.

Випробування були плановими та відбулися в рамках програми перевірки стратегічних систем ВМС. Пуск ракети був проведений з борту атомного підводного човна "Кентуккі" класу "Огайо". Як повідомив представник флоту, в рамках тестів перевірялася працездатність усіх систем ракети.

На відміну від Росії, Пентагон не анонсує подібні випробування, і, як правило, не повідомляє про їх проведення. Втім, після масових звернень громадян до влади, які помітили яскравий спалах в нічному небі над Каліфорнією, та поширення у соцмережах різних версій цієї події аж до неймовірних, Пентагон вирішив вгамувати пристрасті.

Британський ракетний есмінець увійшов до Чорного моря

Ракетний есмінець Королівського ВМФ Великобританії "Данкан" наприкінці минулого тижня увійшов до акваторії Чорного моря. Про це повідомляють турецькі інформаційні ресурси, які й опублікували фотографії його проходження через протоку Босфор.

Як повідомило міжнародне румунське радіо, британський есмінець, оснащений крилатими ракетами "Томагавк", прямував до румунського порту Констанца. Вже цього тижня британський ракетний есмінець взяв участь у спільних з ВМФ Румунії навчаннях, що відбувалися як у територіальних водах країни, так і міжнародних водах Чорного моря.

Варто зазначити, що після анексії Росією Криму та розпалювання нею збройного конфлікту на сході України, у Чорному морі практично постійно знаходяться кораблі ВМС США та інших нечорноморських країн-членів НАТО. У жовтні в Чорному морі перебував американський ракетний есмінець "Портер". Він провів навчання з кораблями ВМС України і берегової охорони Грузії, відвідав Одесу і Батумі.

У Британії Росію сприймають на рівні вірусу Ебола

На рівні з терористами «Ісламської держави» (ІД), вірусом Ебола і масовим напливом мігрантів до Європи Росія була внесена до списку основних загроз, на базі якого формується національна стратегія безпеки країни. Про це повідомляє The Times.

Національна стратегія безпеки Великобританії переглядається кожні п'ять років. Очікується, що документ публічно представлять 23 листопада.

Передусім, пояснює видання, до списку основних загроз Росія потрапила через агресивну політику щодо України, розширення військової присутності в Калінінграді, а також операцію в Сирії.

Про те, що Росія є такою ж світовою загрозою, як ІД і лихоманка Ебола, у вересні 2014 року заявляв президент США Барак Обама. Таку думку він висловив в ході свого виступу з трибуни Генеральної асамблеї ООН. Крім того, в листопаді того ж року американський лідер називав дії Росії відносно України загрозою всьому світу, а також закликав європейців згуртуватися перед загрозою з боку РФ.

Китай запустив протисупутникову ракету

Про це повідомило в понеділок видання The Washington Free Beacon, посилаючись на джерела в Пентагоні.

Представники оборонного відомства США, ознайомлені з розвідданими про випробування, повідомили, що запуск заатмосферного ударного перехоплювача Dong Neng-3 був проведений 30 жовтня.

Як відзначає видання, в китайській пресі також з'явилися деякі деталі випробування. Китайські ЗМІ, що опублікували знімки запуску ракети, повідомили лише, що було проведено льотне випробування ракети-перехоплювача системи ПРО. Однак представники Пентагону підкреслюють, що ракета Dong Neng-3, в першу чергу, призначена для ураження супутників прямим кінетичним ударом, хоча, за оцінкою американської розвідки, може мати і деякі можливості для перехоплення балістичних ракет.

Американські військові відзначають, що нинішній пуск Dong Neng-3 був уже восьмим випробуванням протисупутникової зброї в Китаї. Попередній був проведений в липні 2014 року. Під час випробування в 2007 році позаатмосферний кінетичний перехоплювач КНР вразив китайський метеорологічний супутник, що знаходився на орбіті. Пентагон і Держдеп США офіційно не коментували проведене Китаєм випробування.

Сторінку підготував Сергій Клименко.

На Гаваях провалився запуск експериментальної ракети з рейок

Експериментальна ракета Super Strypi, призначена для виведення на орбіту невеликих супутників, не пройшла випробування на Гаваях. Відтак, проект, що розробляється з 2013 року, буде закритий.

Ракета Super Strypi, що запускається з рейкових направних, стартувала на ракетному полігоні ВПС США на острові Кауаї 4 листопада. На другій хвилині польоту ракета почала обертатися і, найімовірніше, впала (ВПС не повідомляють про подробиці аварії).

Триступенева ракета з двигуном на твердому паливі була розроблена на основі проектів з випробування ядерної зброї 1960-х років Міністерством енергетики США спільно з фахівцями Гавайського університету і фірмою Aerojet Rocketdyne.

Очікувалося, що Super Strypi буде виводити на орбіту (висотою до 475 кілометрів) вантажі вагою до 300 кілограмів, причому вартість запуску не перевищить 15 мільйонів доларів. Нова ракета-носій, по суті, представляла собою метеорологічну ракету підвищеної потужності. Передбачалося, що вона дозволить задешево виводити на орбіту невеликі супутники, насамперед мікросупутники CubeSat, які набирають популярності в США.

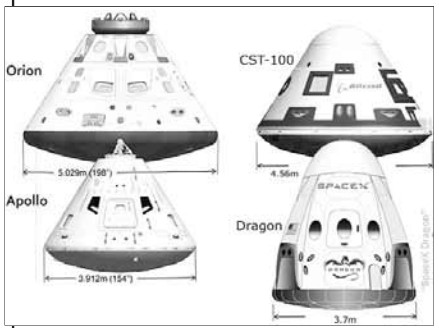
Спочатку експериментальний запуск планувався на жовтень 2013 року, проте численні технічні неполадки змусили відкласти його до осені 2015-го.

Представники ВПС схвалили запуск, незважаючи на відомий конструктивний дефект у ракетному двигуні першого ступеня, який було виявлено ще в березні 2015 року. «Ми вирішили проводити місію, незважаючи на підвищений ризик. Найскладніше було вмовити наших партнерів, які надали супутники», – заявив майор ВПС Джон Анттонен.

Головним вантажем на ракеті Super Strypi був гавайський мікросупутник HiakaSat, а також 12 інших CubeSat, наданих НАСА та університетами США.

НАСА почало відбір астронавтів для польотів на марсіанському кораблі

НАСА оголосило про старт програми з відбору нового покоління астронавтів, активна фаза якої пройде з 14 грудня до середини лютого 2016 року.

Участь у проекті зможуть взяти лише громадяни США з освітою не нижче бакалаврату (інженери, математики, фізики, біологи) і трирічним стажем керування літаком (1000 годин нальоту). Про це повідомляється на сайті управління.

У рамках програми ведеться набір астронавтів для польотів на кораблі Orion, на якому США планують відправити людей на Червону планету. Нові астронавти на Марс поки не полетять, а братимуть участь в пілотованих випробуваннях Orion, які відбудуться не раніше 2020 року.

НАСА також має потребу у співробітниках, які в найближчому майбутньому зможуть управляти двома пілотованими кораблями від SpaceX і Boeing, а також перебувати на МКС. Передбачається, що відбір астронавтів допоможе відновити пілотовані запуски ракет з території США і зніме залежність від Росії при відправленні американців у космос.

Компанії SpaceX і Boeing обрані НАСА для будівництва пілотованих космічних кораблів Dragon SpaceX і CST-100 відповідно. Загальна вартість робіт оцінюється в 2,6 мільярда доларів для SpaceX і 4,2 мільярда доларів для Boeing.

Над створенням корабля Orion працює компанія Lockheed Martin, а на орбіту його доставить надважка ракета SLS (Space Launch System), яку розробляє Boeing. Перший тестовий політ Orion стався в грудні 2014 року. Випробування SLS намічені на 2018-й.

У 2030-ті роки НАСА планує відправити на Марс перших людей. Місія займе близько 1 100 діб. За проектом, на поверхню планети спустять апарат масою приблизно 10 тонн (його маса в десять разів більша ніж у найважчого ровера Curiosity), а його частина повернеться на Землю.

Virgin Galactic покаже нову версію SpaceShipTwo

Аерокосмічна компанія Virgin Galactic наближається до завершення будівництва другого пілотованого багаторазового космічного корабля SpaceShipTwo.

Планується, що після завершення робіт зі створення корабля, у лютому 2016 року, почнуться його випробування.

Також стало відомо, що перший корабель SpaceShipTwo, що зазнав аварії 31 жовтня 2014, ледь не розбився трьома роками раніше, під час 16-го планового польоту 29 вересня 2011. Так, після відчеплення від літака-носія експериментальний апарат увійшов у перевернутий плоский штопор, з якого його вдалося вивести, перевівши хвостове оперення в посадкову конфігурацію. Ці деталі стали відомі в ході розслідування катастрофи 2014 року фахівцями Національного управління з безпеки на транспорті США.

Японія розробить новий комплекс систем життєзабезпечення для МКС

Японське аерокосмічне агентство JAXA має намір розробити новий комплекс систем життєзабезпечення для Міжнародної космічної станції. Як повідомило 7 листопада агентство Kyodo News, остаточне рішення з цього приводу може бути ухвалене вже до кінця грудня, коли очікується затвердження проекту бюджету на наступний фінансовий рік.

У планах JAXA – модернізувати наявні на станції системи очищення повітря і води із застосуванням нових технологій. Як пишуть ЗМІ, новий комплекс, розроблений японцями, може стати в чотири рази компактнішим у порівнянні з наявним на даний момент обладнанням.

МКС є складним комплексом, повністю відгородженим від зовнішнього космічного середовища. Для усіх завдань на станції однією з найважливіших умов є безперебійна робота систем життєзабезпечення екіпажу, що дозволяють підтримувати середовище, необхідне для збереження здоров'я і працездатності людей. Серед головних елементів життєзабезпечення виділяються системи забезпечення газового складу повітря, температурного режиму, забезпечення водою, харчуванням та санітарно-гігієнічними засобами.

Як вважають у японському аерокосмічному агентстві, розробка більш сучасних систем життєзабезпечення для МКС допоможе в майбутньому при організації пілотованих експедицій, в тому числі на Марс.

ЄКА планує розбити "Розетту" об комету Чурюмова-Герасименко

Керівництво місії Rosetta прийняло рішення не саджати зонд на поверхню ядра комети Чурюмова-Герасименко, як хотіли зробити вчені раніше, а розбити її об цю поверхню. Адже ЄКА не вважає, що зонд переживе зимівлю.

"З наукової точки зору зіткнення "Розетти" з кометою буде найкращим фіналом для місії, на який ми можемо сподіватися. Звичайно, буде пролито немало сліз, враховуючи те, що багато хто з нас працював над створенням зонда з 1993 року", – заявив керівник проекту Метт Тейлор.

За словами Тейлора та інших представників місії, керівництво ЄКА та вчені вже більше року обговорюють те, що варто зробити з зондом у вересні 2016 року, коли закінчиться продовжений термін фінансування "Розетти".

Спочатку вчені планували посадити зонд на поверхню ядра комети Чурюмова-Герасименко приблизно в тій точці, куди потрапив зонд Philae під час посадки в листопаді 2014 року. Там, як сподівалися фахівці ЄКА, зонд зміг би пережити холодний період і повернутися до роботи через 4-5 років, коли комета повернеться назад до Сонця.

Проте вже рік тому фахівці почали сумніватися, що батареї "Розетти" і найніжніша частина її обладнання зможе пережити сувору кометну зиму. Це змусило їх задуматися про другу опцію – про "жорстку посадку", іншими словами – про зіткнення зонда з поверхнею комети.

У цієї ідеї є кілька великих наукових плюсів. Як пояснюють вчені, невдале приземлення зонда Philae не дало всього обсягу даних про будову і життя комети, які вони сподівалися отримати. Повільне зниження "Розетти" до поверхні комети, яке триватиме майже місяць, дозволить всебічно вивчити і сфотографувати її за допомогою більш точних і чутливих камер та інструментів зонда.

Зокрема, зниження до висоти в 4 кілометри дозволить апарату "доробити" за Philae його роботу і вивчити хімічний склад викидів газу в різних частинах комети і спробувати на смак її надра, а спуск до висоти в 500 метрів – отримати фотографії поверхні з роздільною здатністю в один сантиметр.

Поки вчені не знають, як буде відбуватися це зниження і зіткнення, проте вони припускають, що пілоти місії будуть використовувати ті ж орбітальні маневри, які вивели "Розетту" на відстань у 4 км над поверхнею ядра комети перед посадкою Philae. Що буде відбуватися далі, поки не зовсім зрозуміло, оскільки у команди "Розетти" ще немає точних уявлень про те, як довго зонд зможе передавати інформацію при зближенні з кометою. Все буде залежати від того, чи зможуть інженери розбити зонд об ту частину комети, яка буде в той момент "дивитися" на Землю, а також від стабільності навігаційних систем "Розетти", нормальній роботі яких заважатимуть викиди газів і екзотичне гравітаційне поле комети.

Зараз, за словами Кетрін Альтвегг (іншого лідера місії), "Розетта" зблизиться з кометою і відновить спроби зв'язатися з Philae, який несподівано "прокинувся" на початку літа і в кінці липня знову замовк. Це необхідно, як жартує учасниця команди, для того, щоб зонд і посадковий модуль могли з'єднатися після приземлення першого на поверхню комети.

Сторінку підготував Віктор Гедз.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

16-22 листопада

16 листопада 1965 р. *запущена автоматична міжпланетна станція «Венера-3», яка 1 березня наступного року досягла поверхні планети.*

16 листопада 1966 р. *на території від заходу Північної Америки до сходу СРСР був видний найбільший метеоритний дощ (2300 метеоритів на хвилину).*

17 листопада 1931 р. *відбувся перший політ автожира ЦАГІ-2ЕА.*

17 листопада 1970 р. *після м'якої посадки на поверхню Місяця космічної станції «Луна-17» в подорож по супутнику Землі вирушив «Луноход-1».*

17 листопада 1972 р. *відбувся перший політ винищувача-бомбардувальника МіГ-23БМ.*

17 листопада 2003 р. *засновано в/ч А1912.*

18 листопада 1939 р. *у прибережних водах Великобританії літаками Люфтваффе були встановлені перші морські магнітні міни.*

18 листопада 1978 р. *перший політ здійснив американський палубний винищувач-бомбардувальник McDonnell Douglas F/A-18 Hornet.*

19 листопада 1932 р. *відбувся перший політ швидкісного багатоцільового літака АІР-7.*

19 листопада 1977 р. *перший політ здійснив винищувач-перехоплювач МіГ-25ПД.*

20 листопада 1950 р. *відбувся перший політ літака Hawker P.1072 з двигуном «Снарлер».*

20 листопада 1953 р. *вперше пілотований літак подолав подвійну швидкість звуку. Скотт Кросфілд на експериментальному Douglas D-558-2 розвинув швидкість 2,435М.*

20 листопада 1980 р. *відбувся перший політ літака з сонячною електросиловою установкою, П.Б.Маккріді (США).*

20 листопада 1985 р. *перший політ здійснив всепогодний перехоплювач Tornado F.3.*

21 листопада 1940 р. *засновано в/ч А0704.*

21 листопада 1935 р. *В.К.Коккінакі на літаку І-15 встановив неофіційний світовий рекорд висоти польоту - 14575 м.*

22 листопада 1906 р. *на міжнародній конференції в Берліні прийнято угоду про використання сигналу SOS як заклику про допомогу.*

22 листопада 1941 р. *засновано в/ч А3840.*

22 листопада 1944 р. *перші ударні розвідувальні літаки CA-11 Woomera австралійської фірми САС були передані в RAAF.*

22 листопада 1946 р. *відбувся перший політ двомоторного лайнера Martin 202, розрахованого на 40 пасажирів.*

22 листопада 1966 р. *СРСР запустив АМС "Луна-12».*

22 листопада 1968 р. *завершено політ американського космічного корабля «Аполлон-7». Це був перший пілотований політ кораблів даної серії.*

22 листопада 1975 р. *радянська космічна станція «Венера-9» здійснила м'яку посадку на поверхню Венери і передала на Землю перші знімки поверхні іншої планети Сонячної системи.*

ВІТАЄМО ІМЕНИННИКІВ

16 листопада 1949 р. *народився директор ДП «Одеський авіаційний завод» В.В.Юхачов.*

16 листопада 1952 р. *народився заступник начальника ППО – начальник ЗРВ ПС ЗС України (2004-2010) Ю.І.Галушко.*

20 листопада 1959 р. *народився директор ДП «Львівський державний авіаційно-ремонтний завод» О.М.Кравчук.*

УКРАЇНЦІ – НАЦІОНАЛЬНІ ГЕРОЇ ІНШИХ КРАЇН

Український росіянин, який став Героєм Нації в Ічкерії

Як відомо, на боці України сьогодні воює проти російської навали два чеченські добровольчі батальйони. Чимало чеченців, і серед них – один із керівників чеченського опору бригадний генерал Іса Мунаєв – уже полягли в боях із російсько-терористичними військами на Донбасі. Зараз як ніколи буде актуальним згадати про те, як воювали в рядах чеченських повстанців понад два десятиліття тому й українці, допомагаючи їм вистояти проти агресора. Серед них був і росіянин українського походження Олег Челнов із позивним "Беркут".

За часів існування Чеченської Республіки Ічкерія у Грозному три вулиці були названі іменами наших земляків – Степана Бандери, Олександра Білого (справжнє прізвище – Музичко) та Олега Беркута (справжнє прізвище – Челнов).

Олег Челнов народився у Харкові в 1965 році у російськомовній родині. Виховувався як і всі його однолітки, жодних націоналістичних компонентів у сімейному вихованні не було. Більше того, як сам він згадував, до війни у Чечні "ненавидел бандер и УНА-УНСО"!

Коли у 1984 році його призвали до війська, він писав у листах, що служить на флоті у Севастополі. Потім листи перестали надходити – і так тривало півроку. Батьки занепокоїлись, поїхали до Криму на пошуки, але не змогли знайти сина. Як виявилося, їхній син служив у далекому Афганістані. Був поранений у спину, тому й не писав листів.

Після служби в армії Олег був близьким до організацій воїнів-"афганців ". Але в 1995 році, коли його ім'я стало відоме завдяки участі у війні в Чечні, українські "афганці" відхрестилися від нього. Заступник голови Союзу ветеранів Афганістану Харківської області Володимир Лавринович в одному з тогочасних інтерв'ю заявив: "Не був він в Афганістані. У нас є відповідні документи з військкомату".

А післяафганське життя солдата запасу складалося так. Коли у 1988 році у Вірменії стався землетрус, Олег добровольцем поїхав ліквідовувати наслідки, де виявив найкращі якості рятувальника, за що був нагороджений орденом "За особисту мужність".

До Чечні вперше Олег поїхав у 1994 році. Тоді з українських добровольців був сформований окремий батальйон "Вікінг" (як наруга історії, чи не так: сьогодні у складі російсько-терористичних військ проти України воює так званий "батальйон "Вікінг" армії ДНР, укомплектований російськими найманцями!). Тоді ж бійці українського "Вікінгу" брали участь в обороні президентського палацу в Грозному в січні 1995 року, причому Челнов обіймав посаду начальника штабу. Саме цей підрозділ до останнього тримав оборону – 22 чеченці з гвардії та 15 бійців українського загону під командуванням Челнова.

Серед українців були не лише члени УНА-УНСО (до речі, Олег тоді ще формально не входив до організації), але й звичайні добровольці, багато яких – із досвідом війни в Афганістані. Був і один громадянин Росії – кубанський козак із Краснодарського краю.

Точну кількість українців, які брали участь у тій війні на чеченському боці, підрахувати важко. У лютому 1995-го прес-секретар Джохара Дудаєва в інтерв'ю російським журналістам зазначив, що протягом війни в чеченській армії воювали семеро українців.

Про один із мотивів участі українців у цій війні на боці ЧРІ добре сказав тодішній лідер УНСО Дмитро Корчинський: "Ми вважали, якщо ми не хочемо мати фронт у Криму, потрібно весь час тримати фронт на Кавказі".

На питання одного з журналістів, чи не дивно воювати проти росіян, Челнов відповів: "Я сам русский. Не хочу, чтобы ты подумал, что я с русскими воевал. Я воевал против русского шовинизма и империализма". Як розуміємо всі ми ці слова сьогодні, коли через два десятиліття Кремль розв'язав війну в Україні, зігравши на імперських амбіціях та шовіністичних поглядах частини населення сходу України!

У червні 1995 року лейтенант армії ЧРІ Челнов після поранення приїхав у відпустку до рідного Харкова. Внаслідок вибуху голкової бомби її отруйний фрагмент пробив руку. Його повернення спричинило інформаційний бум.

Його бачення кардинально відрізнялося від російської точки зору на ті події. Олег пояснював, що не міг стояти осторонь, коли відбувалася широкомасштабна несправедливість щодо маленького народу. Крім того, ще до війни у нього були друзі-чеченці, а під час Голодомору 1932-33 років деякі чеченські родини прийняли українських утікачів і врятували від смерті.

Олег розповідав, що за участь у боях не отримував жодних грошей. Місцеві телеканали записали кілька інтерв'ю з Олегом. Вони справили неабияке враження на харків'ян – як позитивне, так і негативне. За словами Челнова, станом на червень 1995 року, в Чечні загинуло 12 бійців українського батальйону, зокрема 7 харків'ян.

Востаннє Олег Челнов вирушив на Кавказ у січні 1996 року. Відтак з ним не було ніякого зв'язку. За офіційною версією, він загинув у Грозному в бою у районі площі "Минутка" 6 або 7 березня 1996 року. Але люди, які його знали, розповідали, що бачили його й пізніше. Тіло загиблого Челнова так ніхто і не знайшов, тому правильніше вважати його зниклим без вісти.

За мужність і героїзм, проявлені на полі битви за незалежність Чеченської Республіки Ічкерія і Кавказу, 22 жовтня 1996 року лейтенант Олег Челнов був посмертно нагороджений орденом "Къоман Турпал" ("Герой нації"). Цим орденом були нагороджені лише двоє українців – Олег Челнов і Сашко Музичко.

Цей орден вручили матері Олега Челнова у Грозному. Тоді вона ще не знала, що її син загинув. Незабаром іменем Героя у столиці республіки назвали вулицю, яку, втім, було перейменовано після приходу до влади кадировців.

Після загибелі Олега його єдиній доньці урядом ЧРІ була призначена довічна державна пенсія, але зі зміною влади в Чечні ця грошова допомога вже, ясна річ, не виплачується.

Олег Челнов біля президентського палацу в Грозному. Праворуч - Сашко Білий (Музичко)

Підготував Олексій Тригуб. "Крила України".

На порозі... грип

У холодну пору року грип та ГРВІ переносять мільйони наших співгромадян. Звичайно, неприємно, якщо хвороба вибиває людину зі звичного життя на один-два тижні, змушуючи страждати від високої температури, ломоти у всьому тілі, кашлю, нежитю. Але набагато не безпечнішим є ускладнення грипу. У минулому епідемічному сезоні перехворіло 13,3 % населення України.

У зв'язку з погіршенням соціально-економічної ситуації, з урахуванням оновленого складу вірусів, що вірогідно циркулюватимуть на території країни, у новому сезоні можна очікувати збільшення кількості захворілих до 15%.

В епідемічному сезоні 2015-2016 рр. консультаційна нарада ВООЗ рекомендує для Північної півкулі використовувати вакцини проти штамів вірусів грипу, що ймовірно будуть циркулювати на території України, а саме:

– вірус подібний A/California/7/2009 (H1N1) pdm09;

– вірус подібний А/Швейцарія/9715293/2013(H3N2);

– вірус подібний B/Phuket/3073/2013.

За словами медиків, навіть ті віруси грипу, які прийдуть в Україну в новому епідсезоні і не становлять особливої небезпеки, можуть укласти в ліжко близько 8 мільйонів осіб!

З метою профілактики захворюваності населення на грип спеціалісти Державної санепідслужби Міністерства оборони України закликають вчасно вакцинуватися від грипу оскільки вакцинація є найефективнішим засобом для захисту організму від усіх актуальних штамів грипу, є безпечною і ефективною.

– В Україні вакцинація проти грипу здійснюється за епідемічними показаннями і не є обов'язковою, – говорить Головний державний санітарний лікар регіону – начальник 740-го регіонального санітарно-епідеміологічного управління МО України полковник медичної служби Петро Дичук. – Але, за статистикою, щеплення здорового населення попереджають до 70-90% захворювань.

Щорічна вакцинація проти грипу рекомендована в першу чергу особам з групи ризику. До них належать дорослі та діти з хронічними захворюваннями, особи, які перебувають у спеціалізованих закритих колективах, включаючи військові колективи, а також медичні працівники, педагоги й працівники сфери обслуговування.

На території України зареєстровано наступні вакцини для профілактики грипу з оновленим штамовим складом епідемічного сезону 2015/2016 років:

ГРИППОЛ®НЕО – вакцина для профілактики грипу тривалентна інактивована субодинична ад'ювантна виробництва ТОВ «ФАРМА ЛАЙФ», м. Львів, Україна;

ВАКСІГРИП – спліт-вакцина для профілактики грипу інактивована рідка виробництва Санофі Пастер С.А., Франція;

Інтаназа g/Інтанза 15 – спліт-вакцина для профілактики грипу інактивована рідка виробництва Санофі Пастер С.А., Франція;

ІНФЛУВАК® – вакцина для профілактики грипу, поверхневий антиген, інактивована виробництва Абботт Біолоджікалз Б.В., Нідерланди;

ФЛЮАРИКС™ – інактивована спліт-вакцина для профілактики грипу виробництва ГлаксоСмітКлайн Біолоджикалс, підрозділ СмітКляйн Бічем Фарма ГмбХ і Ко.КГ, Німеччина;

ДжіСі Флю /GC FLU® – вакцина для профілактики грипу (розщеплений варіон, інактивований) виробництва Грін Кросс Корпорейшн, Корея;

АРИГАЛ S1 – вакцина для профілактики грипу, очищена інактивована, поверхневий антиген (гемаглютинін і нейрамінідаза) виробництва Новартіс Вакцина енд Діганостікс С.р.п., Італія.

Не забувайте, що своєчасне щеплення від грипу дозволить уникнути хвороби або ж її ускладнень!!!

Ігор Кудельський.
м.Вінниця.

Українець удостоївся звання спортсмена 2015 року

Конгрес Міжнародного союзу сучасного п'ятиборства (UIPM) визнав українця Павла Тимощенка спортсменом 2015 року.

В поточному році Тимощенко виграв один з етапів Кубка світу, а потім став другим в історії України чемпіоном світу, здобувши перемогу в Берліні. Разом з цим успіхом українець завоював путівку на Олімпіаду в Ріо. Після світової першості Тимощенко на одному з тренувань зламав ногу, але вже відновив тренування.

Додамо, що НОК України визнавав Тимощенка кращим спортсменом липня. Звання найкращого тренера місяця отримав батько і тренер Павла - Юрій Тимощенко. У попередні роки Тимощенко по разу ставав переможцем і призером чемпіонату Європи, а також чотири рази вигравав медалі чемпіонатів світу.

Спортсменкою року у сучасному п'ятиборстві стала перший номер світового рейтингу Лаура Асадаускайте з Литви.

Коноплянка – найдорожчий футболіст Севільї

Євген Коноплянка став найдорожчим гравцем іспанської Севільї. Вартість українського вінгера після останніх вдалих матчів зросла до 20 мільйонів євро.

Раніше вартість Коноплянки становила 18 мільйонів євро. Зазначимо, що 20 мільйонів коштує і польський півзахисник Севільї Гжегож Крихов'як. Такі дані авторитетного сайту Transfermark.

Загальна вартість гравців андалусійського клубу оцінюється у 117 мільйонів.

Василь Ломаченко нокаутував Ромуло Коасіча

У Лас-Вегасі (штат Невада, США) чемпіон світу в напівлегкій вазі (до 57,2 кг) за версією WBO 27-річний українець Василь Ломаченко (5-1, 3 KO) захистив свій титул, здобувши перемогу над 24-річним мексиканцем Ромуло Коасічем (25-4, 15 KO).

По ходу всього поєдинку Ломаченко був попереду за рахунок своєї переваги в класі. Як завжди, Василь демонстрував відмінну швидкість і різноманітність дій в атаці. У середині десятого раунду українець точним ударом лівою по печінці нокаутував суперника.

До закінчення відліку рефері мексиканець не піднявся.

– Я хочу об'єднати титули. Сьогодні я розважався в ринзі. Якби я хотів нокаутувати суперника раніше, я б зробив це, – заявив українець після п'ятої перемоги у професійній кар'єрі.

Михайло Романчук – срібний призер КС в Дубаї

У Дубаї (ОАЕ) завершився восьмий етап Кубка світу з плавання. У другий день змагань відбулося 16 фіналів. Українські плавці виступали в двох фінальних запливах.

Михайло Романчук став срібним призером у плаванні на дистанції 1500 м вільним стилем з результатом 15:02,34. Його випередив лише чех Ян Міка (15:02,08). Бронза – в активі данця Пала Йоенсена (15:08,90). Українець Сергій Фролов посів четверте місце (15:14,77).

Нагадаємо, 4 дні тому на етапі Кубка світу в Досі (Катар) на цій же дистанції Романчук став переможцем (15:07,06). Українська плавчиня Дарина Зевіна фінішувала четвертою в плаванні на дистанції 100 м на спині з результатом 1:01,22. Перемогла австралійка Емілі Сібом (58,51), випередивши угорку Катінку Хоссу (59,15) і британку Гаррієт Купер (1:00,95). В перший день Кубка світу в Дубаї Зевіна завоювала бронзу на 200 м на спині.

Сторінку підготував Владислав Дем'яненко.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса: krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олехнович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 6652 Зам. № 152244.
Перший редактор Сергій Свенцицький

В Україні з'явився перший арт-літак

В аеропорту «Київ» легендарний Ан-24 – «робочу конячку» авіації – перетворили на витвір мистецтва. Два тижні знадобилося грузинському художнику, щоб старенький літак став арт-об'єкт.

«Арт-літак» – унікальний проект зі збереження українського літака Ан-24, створення з нього арт-об'єкта. Над проектом працювали сотні людей, не рахуючи творців літака. Це колектив аеропорту, авіаційні фахівці, аеродромні і наземні служби, диспетчери, відеооператори, фотографи, будівельники, проектанти, консультанти авіаційної галузі, волонтери. Автором ідеї виступила керівниця прес-служби Міжнародного аеропорту «Київ» Галина Богданенко.

Врятував літак від порізу на металобрухт грузинський художник-монументаліст Автанділ Гургенідзе, для якого це був вже не перший масштабний проект. За його плечима – метеостанція в горах і станція метро в Тбілісі. Майстер все робив вручну – пензлями. На пофарбування знадобилася сотня літрів фарби. Як розповів сам художник про процес роботи, що він ходив по крилах, як великою вулицею . "Інтелектуальна складність в цьому є, артскладність є, а ще фізична складність – дертися по літаку", – зазначив він.

«Наш арт-літак став яскравою прикрасою аеропорту і наповнив фарбами міський пейзаж, тому викликає у людей тільки позитивні емоції, які нам так зараз необхідні. Літак встановили на площі перед терміналами аеропорту «Київ». Перед ним зупиняються помилуватися і сфотографуватися не тільки пасажири та перехожі, а й автомобілісти. До весни в літаку обладнають галерею-трансформер. Простір як всередині літака, так і навколо нього стане місцем виставок і різноманітних культурних проектів », – розповіла Галина Богданенко.

Щодо Ан-24, то варто пригадати, що вони обслуговують українських пасажирів з 1961 року і до цього дня. І саме з них почалася цивільна авіація в Києві. У тодішньому Київському об'єднаному авіазагоні їх було 25, здійснювали тільки внутрішні рейси. "Скільки рейсів він відлітав ... Ну, я думаю, що він у повітрі пробув десь пару років, тобто 720 днів, якщо помножити на 24, отримаємо ту кількість часу, який він провів у повітрі..», – розповів історію розфарбованого Ан-24 генеральний директор компанії «Майстер-Авіа» Олексій Яковець.

За матеріалами прес-служби аеропорту Жуляни підготувала Оксана Уретій. "Крила України".

АВТОДРОМ

Кабріолет від Range Rover

Нещодавно компанія Land Rover офіційно представила кабріолет Range Rover Evoque, що став першим в історії серійним кабріолетом-кросовером від Range Rover. Автомобіль може бути обладнаний як жорстким дахом, так і верхом із спеціальної тканини, який складається до ніші за другим рядом крісел. Забирається дах за 18, а піднімається - за 21 секунду. Таку процедуру можна провести на швидкості до 50 кілометрів на годину.

Кросовер випускатиметься у тридверному та п'ятидверному варіантах. Від цього, а також типу даху, залежатиме обсяг багажного відділення. Найменший він – у "тридверки" із м'яким верхом (251 літр), а найбільший – у п'ятидверки із жорстким дахом (575 літрів). Відкритий позашляховик укомплектований системою захисту пасажирів під час перекидання. Вона являє собою дві алюмінієві балки, заховані під кузовними елементами задньої частини автомобіля, які за 90 мілісекунд висуваються назовні у разі загрози перекидання машини. До переліку обладнання входять нова мультимедійна система із 10,2-дюймовим сенсорним екраном In Control Touch Pro, повний привід, а також система зміни режимів руху Terrain Response.

Для відкритої версії компанія Land Rover Evoque пропонує два чотирициліндрові двигуни сімейства Ingenium із наддувом, один з яких – бензиновий потужністю 240 кінських сил, а інший працює на дизельному пальному і здатен продукувати 180 "коней". Обидві силові установки працюють із дев'ятидіапазонною автоматичною коробкою передач. Продажі Range Rover Evoque у варіанті Convertible розпочнуться вже навесні наступного року. Про вартість новинки поки не повідомляють.

Сергій Клименко. "Крила України".

Військо Київської Русі
Овочева культура
Відомий африканський футболіст
Місто на о.Крит
Назва естонця у Середньовіччі
Берлінська в'язниця
Кормова частина палуби судна
Сорт кави
Гармата на танковому шасі
Літопис
Одиничний вектор
Німецький письменник
Древнє місто на Близькому Сході
Персонаж казок про Вінні-Пуха
Розмінна монета в Лаосі
Німецький фізик
Англійський письменник
Корейська м'ясна страва
Радянський важкий танк
Головний міліціонер України
Марка вертольота
Мистецтво складання букетів
Порода собак
Гормон
Радянський автомат
Столиця колишньої ФРН
Почуття вдячності
Річка у В'єтнамі
Будинок

Заперечення
Костюмований бал
Острів у Японії
Давньоримський одяг
Місто в Ємені
Колюча кущова рослина
Одне з п'яти відчуттів
Меню вин
Ціль
Кавказька страва
Болотяний газ
Малайзійська богиня родючості
Місто в Бангладеш
Квітка
Район Києва
Східне бойове мистецтво
Міський голова
Епоха
Хижий птах
Важкий метал
Білорукий гібон
Земля Святого Хреста
Південне плодове дерево
Блок у 1-й світовій війні
Планета Сонячної системи
Марка вертольота
Короткий різкий рух
Дорожня скриня
Літера кирилиці
Отруйна жаба
Чоловіче ім'я
Символ Японії
Східна настільна гра
Комуна у Бельгії
Естонський актор
Звання, чин

